

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theodōritu Episkopu Kyru Kai Eyagriu Scholastiku Ekklesiastikē Istoría, Eklogai Apo Tōn Istorión Philostorgiu Kai Theodōru

Theodoretus <Cyrrhensis>

Mogvntiae, 1679

Evagrii Scholastici Epiphaniensis, Et ex Praefectis Ecclesiasticae Historiae
Liber Quintus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14162

ΕΥΑΓΓΡΙΟΥ

ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΥ

ΕΠΙΦΑΝΕΩΣ,

καὶ ἀπὸ ἐπαρχῶν

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ

ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Τόμ. 5. σέμ. 5.

EVAGRII

SCHOLASTICI

EPIPHANIENSIS,

Et ex Præfectis

ECCLESIASTICÆ

HISTORIÆ

LIBER QUINTUS.

Κεφ. α΄.

Περί τῆς ἐκλογῆς ἀναρρήσιμος ἔστιν ἡ ἀρετὴ αὐτοῦ.

Ὅταν μὴν δὴ ἰουλιανὸς ἀπαξάπαντα ταράχῃ καὶ θορύβῳ πληρώσας, καὶ τὰ πικρὰ τῶν πρὸς τὸ τέλος τῆς βίβης κομισάμενος, ἐς τὰ κατώτατα μεταχώρησε δικαιοσύνην. ὁ δὲ γενεῆς ἰουλιανὸς, ἀδελφιδὸς μὲν καὶ καθεὶς ὡς, τὴν δὲ φυλακὴν τῆς αὐτῆς ἐμπέπιθμενος, ὃν κεροπαλάτῳ ἡ ῥωμαίων λέγει Φωνῆ, μετ' αὐτὸν τὴν ἀλαργίδα παρὰ ἀλλοδαπῶν ἔτε τὴν δωρεῶσιν ἰουλιανῶν, ἔτε τὴν ἀναρρήσιμον ἰουλιανῶν κότες, πλὴν τῶν ἀμφ' αὐτὸν, μέχρις ἔτι τὴν ἰπποδρομίαν ἐφάνη τὰ νόμιμα τῆς βασιλείας δρᾶσιν τε καὶ πεισόμενος. ὡς δ' ἐν ταῦτα γέγονε, μηδ' ἐνός παλινάπασι νεωτεριζέμενος, ἐπανῆκε μὴν καὶ τὴν αὐτὴν πρώτην δὲ ποιῆται κέλδωσιν, ὅτι ἀπαλλαγῆσιν οὐκ ἐπιμένει ἱερέας ἀφῆσαν πρὸς ὅτι οἰκίαις θρόνων, ἐφ' ἃ τὰ εἰωθότα θρησκείῃν μηδ' ἐνός παρὰ τὴν πίσιν κανεργαζόμενα. καὶ τῶν μὴν ἀξιόλογον αὐτῶν ἐπράχθη. καὶ δὲ γε τὸν βίον ἐκδεδητήμενος, καὶ τυφλαῖς ἀτεχνῶς καὶ ἡδοναῖς ἐκ τόποις ἐγκαλινομένη. ἀλλοτριῶν τε χερμάτων διάπυρος ἐραστῆς, ὡς πάντα κέρδ' ἀθέσμη ἀπεμπολέει, μηδ' ἐπὶ ταῖς ἰερωσύνας τὸ θεῖον εὐλαβέμενος, ἀς τοῖς πρῶτον ἔχουσιν ἐπίπρασκον, ὡς καὶ ταύτας ἀναφάνδον τιθέμενος. θράσος δὲ καὶ δειλία ταῖς κακίαις κραζόμενος, πρῶτον ἰουλιανὸν προσήγη τυχάνοντα, καὶ πολὺ κλέος παρὰ πᾶσιν ἔχοντα, παρὶ τε ἐμπειρίαν πολέμων καὶ τὰς ἀλλὰς ἀξιώσεως,

B

CAPUT PRIMUM.

De electione Imperatoris Iustini, & de ejus moribus.

HINC igitur in modum Justinianus, cum cuncta tumultu ac perturbationibus implevisset, & pro his factis congruam mercedem sub exitum vitæ retulisset, ad parata apud inferos supplicia migravit. Justinus verò sororis ejus filius, cum Imperialis palatii custodiam gereret, quem Romani Curopalaten vocant, statim post illius obitum purpuram sumpsit, cum nec obitum Justiniani, nec electionem Justiniani quis quæ adhuc nosset, præter ejus familiares. Donec in Circensi spectaculo apparuit, ea quæ Imperatoris sunt, acturus simul & suscepturus. Quibus peractis, cum nihil prorsus tentatum esset, ipse quidem in palatium regressus est. Primum verò edictum promulgavit, quo universi qui ubique congregati erant Episcopi, ad suas sedes dimittentur, ut consueto more divino cultui intervirent, nulla re circa fidem innovata. Et hoc quidem ejus factum magnopere laudandum est. Sed quod ad vitam ejus ac mores attinet, mollis fuit ac dissolutus, & deliciis ac sædis voluptatibus addictus. Ad hæc alienæ pecuniæ tam vehementi cupiditate flagrabat, ut iniqui quæstus causâ cuncta divenderet; ac ne in sacerdotiis quidem divinum numen revereretur, quæ obviis quibusque pretio vendebat, venalia hæc etiam publicè proponens. Cumque duobus contrariis vitiiis, audacia & ignavia implicatus teneretur, primum quidem Justinum cognatum suum ad se evocavit, qui in magna gloria apud omnes erat, tum ob peritiam rei militaris, tum ob

Ggg ij

reliquas quas gesserat dignitates. Is autem ad Danubium morabatur, & Abaros à transitu fluminis arcebat. Sunt autem Abari, Scytharum gens in plaustris degentium, qui campos ultra Caucasum fitos incolebant. Hi cum à Turcis, finitimis suis, gravi detrimento affecti essent, relictis sedibus suis universi cum uxoribus ac liberis ad Bosporum venerunt. Deinde relictis littoribus Euxini Ponti, ubi multæ quidem barbaræ habitant gentes; urbes verò & castra ac stationes quædam à Romanis conditæ sunt, cum aut milites veterani, aut coloni ab Imperatoribus eò deducti essent: ulterius progressi sunt, cum omnibus barbaris qui in itinere occurrerent, depugnantes. Tandem verò cum ad ripas Danubii pervenissent, Legatos ad Justinum miserunt. Ex his igitur locis accessus est Justinus, tanquam accepturus ea quæ inter ipsum atque Imperatorem Justinum pacta fuerant. Nam cum ambo seculari fastu ac potentia inter se pares essent, & ad utrumque ex æquo imperium propendere videretur, post multas disceptationes id inter ipsos convenerat, ut is qui ad Imperium pervenisset, alteri proximum locum concederet. Quò scilicet in secundo Imperii gradu constitutus, primas præ reliquis omnibus ferret.

Μεγάλη τιμήν ποιείται, ἀμφὶ τὸν ἴσον τὸν διαβιάς ποιούμενον, καὶ τὰς τῶν ἀλλοτρίων διαβάσας ἀνείργοισιν. ἔστι δὲ ἡ σκυθικὴ αἰαροὶ τῶν ἀμαξοδίων, τῶν ὑπὲρ τὸν καυκάσον τὰ ἐπέκεινα πεδία νεμομένων, οἱ αὐτοὶ γαίνωντας τέρκως πασούδι πεφουγότες, ἐπεὶ κακῶς πρὸς αὐτὸν ἐπεπόνθησαν, ἐπιταξάμενοι ἀφίκοιτο. καὶ τὴν ἰστίαν ἐξέλασαν καλεμένην πόλιν καλαλιπίνην, ἐτασσαν δὲ καὶ ἄλλην βαρβαρικὰ ἐξωκίθησαν ἢ καὶ ὑπὸ ρωμαίων πόλιν τε ἔσρατόπεδα, καὶ τινες πρὸς ὁμιλίαν, ἢ ἑραλίωδων ἀπομαχῶν γιγνομένων, ἢ καὶ ἀποικίων πρὸς τῶν βασιλέων ἐσλομένων, τὴν πόρρον ἐπισημῶς, πᾶσι τοῖς ἐν ποσὶ βαρβάροις ἀλλοτρίοις, μέχρις ἂν τὰς ἰστίαν τὴν ἐξέλασαν, καὶ πρὸς ἰστυανὸν ἐπέσρασαν. ὁ δὲ ἴστυος ὁ ἰστυῶν μετέπειτα δὴ δὴ δὲν ὀφείλων τῶν συγκατεμένων αὐτῶν τῶν ἀντοκράτορι ἰστυῶ ἀπολαύσαι. ἐπεὶ δὲ ἀμφὸς πρὸς ἀπλησίαν καλεσηκῶν τῶν τῶν βίβας φαλασίας, καὶ ἐπὶ ἀμφὸς ὁ βασιλεὺς ἐπισημῶς, σωτήριον μὲν πολλὰ τὰ ἀμφὸς λογα, ὡς τὸν ἐς τὴν βασιλείαν παρῶν, τὴν δὲ ἰστυανὴν χάραν θαλίαν δὲναι, ἢ ἐκ τῶν δὲ ἰστυῶν τῆς βασιλείας τὰ πρῶτα τῶν ἀλλῶν ἀποφέρειν.

CAP. II.

De cade Justinii, cognati Imperatoris.

IGITUR Imperator Justinus Justinum, in speciem quidem summa cum humanitate ac benevolentia excepit. Mox varias subinde causas comminiscens, paulatim satellites ei detrahit ac domesticos & corporis custodes: vetuitque ne ad ipsum visendum procederet: ipse enim sedebat domi. Tandem verò jussu Imperatoris Justinii in magnam civitatem Alexandriam amandatus est, atque illic nocte intempesta cum in lecto decumberet, miserandum in modum interfectus est: ob benevolentiam in rempublicam & ob res præclare in bello gestas, hanc mercedem referens. Nec prius Justinus Imperator & conjux ejus Sophia furorẽ suum remiserunt, aut conceptam adversus Justinum iram expleverunt, quàm Justinii caput præcisum vidissent, ac pedibus suis proculcassent.

Κεφ. β΄.

Περί τῆς ἰστυῶν ἀντιλήψεως ἀντιλήψεως.

Μεγάλη τιμήν ποιείται τῆς ἐξῶθεν φημι λουφροσύνης ὁ ἰστυῶν τὸν ἰστυῶν δὲ ἐξῶθεν ἀντιλήψεως, καὶ ἡ σκυθικὴ αἰαροὶ τῶν ἀμαξοδίων, τῶν ὑπὲρ τὸν καυκάσον τὰ ἐπέκεινα πεδία νεμομένων, οἱ αὐτοὶ γαίνωντας τέρκως πασούδι πεφουγότες, ἐπεὶ κακῶς πρὸς αὐτὸν ἐπεπόνθησαν, ἐπιταξάμενοι ἀφίκοιτο. καὶ τὴν ἰστίαν ἐξέλασαν καλεμένην πόλιν καλαλιπίνην, ἐτασσαν δὲ καὶ ἄλλην βαρβαρικὰ ἐξωκίθησαν ἢ καὶ ὑπὸ ρωμαίων πόλιν τε ἔσρατόπεδα, καὶ τινες πρὸς ὁμιλίαν, ἢ ἑραλίωδων ἀπομαχῶν γιγνομένων, ἢ καὶ ἀποικίων πρὸς τῶν βασιλέων ἐσλομένων, τὴν πόρρον ἐπισημῶς, πᾶσι τοῖς ἐν ποσὶ βαρβάροις ἀλλοτρίοις, μέχρις ἂν τὰς ἰστίαν τὴν ἐξέλασαν, καὶ πρὸς ἰστυανὸν ἐπέσρασαν. ὁ δὲ ἴστυος ὁ ἰστυῶν μετέπειτα δὴ δὴ δὲν ὀφείλων τῶν συγκατεμένων αὐτῶν τῶν ἀντοκράτορι ἰστυῶ ἀπολαύσαι. ἐπεὶ δὲ ἀμφὸς πρὸς ἀπλησίαν καλεσηκῶν τῶν τῶν βίβας φαλασίας, καὶ ἐπὶ ἀμφὸς ὁ βασιλεὺς ἐπισημῶς, σωτήριον μὲν πολλὰ τὰ ἀμφὸς λογα, ὡς τὸν ἐς τὴν βασιλείαν παρῶν, τὴν δὲ ἰστυανὴν χάραν θαλίαν δὲναι, ἢ ἐκ τῶν δὲ ἰστυῶν τῆς βασιλείας τὰ πρῶτα τῶν ἀλλῶν ἀποφέρειν.

inter se consentiant, averferentur autem eos qui contraria dicunt aut sentiunt. Prima enim salus cunctis hominibus est constituta, recte fidei confessio. Quocirca nos quoque Evangelica praecepta & sacrum Symbolum sive doctrinam sanctorum Patrum sectantes, cunctos hortamur ut ad unam eandemque Ecclesiam ac sententiam se conferant: Credentes in Patrem & Filium & Spiritum Sanctum, Trinitatem consubstantiali-
 ac substantiam & verbo & re ipsa: unam item vim & potentiam & operationem in tribus subsistentiis sive personis credentes: in quas baptizati sumus, in quas credimus, & quibus conjuncti sumus. Unitatem enim in Trinitate, & Trinitatem in Unitate adoramus, quae admirabilem habet tum divisionem, tum unionem. Unitatem quidem quantum ad Deitatem sive substantiam: Trinitatem vero quantum ad proprietates sive subsistentias vel personas. Dividitur enim indivise, ut ita dicamus, & conjungitur divise. Unum enim est in tribus, Deitas scilicet: & Tres unum sunt, in quibus scilicet est Deitas, aut ut accuratius loquamur, quae sunt ipsamet Deitas. Deum Patrem, Deum Filium, Deum Spiritum Sanctum, quando singulae personae seorsum considerantur, mentis scilicet acie ea quae inseparabilia sunt separate. Deum unum tres personas, simul intellectas, ob eundem motum eandemque naturam. Quippe & unum Deum confiteri oportet, & tres subsistentias, sive proprietates praedicare. Confitemur vero ipsum unigenitum filium Dei, Deum Verbum, qui ante saecula & sine tempore ex Patre genitus est, non autem factus: in extremis diebus propter nos & propter nostram salutem de caelo descendisse, & incarnatum esse ex Spiritu Sancto & ex Domina nostra, sancta & gloriosa Deipara ac semper virgine Maria, & ex illa genitum, qui est Dominus noster Jesus Christus, unus est sancta Trinitate, qui cum Patre & Spiritu Sancto glorificatur. Neque enim quarta personae adjectionem Sacrosancta Trinitas accepit, postquam incarnatus est unus de S. Trinitate, Deus Verbum: sed unus idemque est Dominus noster Jesus Christus, consubstantialis quidem Deo Patri quantum ad divinitatem, consubstantialis autem nobis quantum ad humanitatem: patibilis

Αλποσρεφομένες ἢ τὰς τὰναντία λέγουσας
 δοξαζοντας. πρώτη γὰρ ὁρθὴ καὶ ἰσχυρὴ
 πᾶσιν ἀνθρώποις, ἢ τῆς ὀρθῆς πίστεως ὁμο-
 λογία. διὸ καὶ ἡμεῖς τοῖς διαγγελικοῖς καὶ
 λαθῆντες ἀδελφοῖς, καὶ τῷ ἁγίῳ συμβό-
 λῳ, ἢ τοῖς μαθήματι τῶν ἁγίων πατέρων, πρὸς
 μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἐκκλησίαν τε καὶ γνώμην
 προσεπόμεθα πάντας σὺν ἐλπίδι πιστεύου-
 τες εἰς πατέρα καὶ υἱὸν καὶ ἅγιον πνεῦμα, ἑκα-
 ἑστώδα ὁμοούσιον, μίαν θεοτῆα ἢ τοῦ φύσι καὶ ὁ-
 σίας λόγῳ καὶ ὑπεστάσει, καὶ μίαν δύναμιν
 καὶ ὁμοῦσιν καὶ ἐνεργείαν, ἐν τρισὶν ὑποστά-
 σεσιν ἢ γενεῶσι προσώποις δοξαζόντες, εἰς ἁ-
 βεδαπισμένα, εἰς ἀπεψεύκαμεν, καὶ ἐκ-
 σωσθέντες. μονάδα γὰρ ἐν τριάδι, καὶ
 τριάδα ἐν μονάδι προσκυνῶμεν, ἀπὸ
 δοξῶν ἔχουσαν καὶ τὴν διαίρεσιν, καὶ τὴν ὁ-
 μωσίαν μονάδα μὴ καὶ τὴν ὁμοῦσιν ἢ γενε-
 τῆα τριάδα ἢ καὶ τὰς ιδιότητας ἔχουσαν ὁ-
 μωσίαν, ἢ τοῖς πρόσωποις, διαίρεται γὰρ ἀδι-
 ρήτως, ἢ ἕως ἐπιπέδου, καὶ συνάπτεται ὁ-
 ρημένως, ἐν γὰρ ἐν τρισὶν ἢ θεότης, καὶ τὰ
 τρία ἐν, τὰ ἐν οἷς ἢ θεότης, ἢ τὸ γεῶν ὁ-
 μωσίαν εἶπεν, ἢ ἢ θεότης. θεὸν τὸν πατέρα,
 θεὸν τὸν υἱόν, θεὸν τὸ ἅγιον πνεῦμα, ὅταν ἑκα-
 στον πρόσωπον καθ' ἑαυτὸ θεωρήται. τὸν ἕνα
 ἢ τὸν ἕνα θεὸν τὰ ἀχώριστα. θεὸν τὰ τρία μετ' ἀλλη-
 λων νοούμενα. τὸ ταυτὸ τὸ κινήσεως καὶ τὸ φύσι-
 ως. ἐπεὶ δὲ ἢ καὶ τὸν ἕνα θεὸν ὁμολογῶν καὶ
 τὰς τρεῖς ὑποστάσεις ἢ γενεῶν ἰδιότητας κληρονο-
 μολογῶμεν ἢ αὐτὸν, τὸν μονογενῆ υἱὸν ἢ
 τὸν θεὸν λόγον τὸν πρὸ αἰώνων καὶ ἀχρόνως ἐκ
 πατρὸς γεννηθέντα, ἐποίηθέντα, ἐκ πα-
 τρὸς ἢ τῶν ἡμερῶν δι' ἡμᾶς ἢ διὰ τὴν ἡμετέ-
 ραν σαρκίαν καταβύθια ἐκ τῶν οὐρανῶν, ἢ
 σαρκωθέντα ἐκ πνεύματος ἁγίου, καὶ τῆς δε-
 σποῦσιν ἡμῶν τῆς ἁγίας ἐκδοξῆς θεοτοκεῖ καὶ
 παρθένου μαρίας, καὶ γεννηθέντα ἢ ἀνθρώ-
 πῳ ἐκ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰσοῦς χριστοῦ ὁ οἷος τῆς ἁγίας
 τριάδος, σὺνδοξαζόμενοι τῷ πατρὶ
 τῷ ἁγίῳ πνεύματι. εἰς γὰρ τρεῖς ὑποστά-
 σεσιν ἢ γενεῶσι ἐπεδῆξατο ἢ ἁγία τριάς, ἢ
 σαρκωθέντα ἢ ὁνοῦσιν τῆς ἁγίας τριάδος
 θεῶν λόγῳ ἀλλ' ἐστὶν εἷς ὁ αὐτὸς ὁ κύριος
 ἡμῶν ἰσοῦς χριστός, ὁμοούσιος τῷ θεῷ καὶ
 πατρὶ κατὰ τὴν θεοτῆα, καὶ ὁμοούσιος ἡ-
 μῖν ὁ αὐτὸς καὶ τὴν ἀνθρώποτῆα παθητός

Καρμι, και απαθης ο αυτος εν θεοτη. ε γδ
 αλλον τον θεον λογον τον θαυματουργησαντα,
 και αλλον τον παθοντα. Πισταμεθα. αλλ' ενα
 και τον αυτον ομολογουμεν κυριον ημων ιησεν
 χριστον τον ε θεο λογον, Καρνωθεντα και τε
 λειως ανθρωπησαντα, και ενος και τε αυτου
 τα τε θαυματα, και τα παθη, απε εκαστως
 υπεμνε Καρμι δια τω ημελεσαν σωτηριαν.
 ε γδ ανθρωπος τις εαυτον υπε ημων δεδωκεν.
 αλλ αυτος ο θεος λογοσ απεπιως ηρομε
 νω ανθρωπο, το τε εκασιον παθη, και
 τη θανατον υπε ημων Καρμι κατεδεξατο
 και θεον τοινυν αυτον ομολογουντες, οκ αθε
 τωμεν ε ειναι αυτον και ανθρωπον και ανθρω
 πον αυτον ομολογουντες, οκ λνεμεθα ε ειναι
 αυτον και θεον. οθεν ενα και τον αυτον εεκα
 τερας φύσεως, θεοτη και ανθρωποτη, και
 σωθεον ομολογουντες τον κυριον ημων ιησεν
 χριστον, συγχυσιν τη ενωσφ οκ επεσαγομεν.
 ε γδ οπ γεγονε καθ ημας ανθρωπο, το ειναι
 θεος διπλοσφ. ετε μω οπ θεος και φύσει εν,
 και τω παρος ημας ομοιωσιν απωδεκτον
 εχθ, και το ανθρωπο ειναι ωδαιτησε, με
 μνηκε ε ωπερ εν ανθρωποτη θεος, ετω και
 εν υπεσχη θεοτη αν, ανθρωπο, εδεν
 ηπον αμφο ε αν εν ταυτω, και εις θεος τε
 ομα και ανθρωπο ο εμμανηλ. τον αυτον
 ομολογουντες εν θεοτη τελεθον, και ανθρωπο
 τη τελεθον, εε αν και σινετέθη, διαίρεσιν μην
 την ανα μέθε, η τομην οκ επφερμεν τη
 μια αυτε συντέτω υποσασφ. την ε διαφο
 ραν τω φύσεων σημανομεν, οκ αναιρε
 μένιν δια την ενωσιν. ετε γδ η θεία φύσις εις
 την ανθρωπειαν μετεβλήθη, ετε η ανθρω
 πεία φύσις εις τω θείαν επεάπη. νοεμέ
 νης δε μάλλον ε υπαρχέσης εκατέρας εν
 τω της ιδίας φύσεως οεφ τε και λογω πε
 προχθαι φαμεν την ενωσιν καθ' ενωσασιν.
 η και υποσασιν ενωσις δηλοί, οπ ο θεος λο
 γος, τεβέσιν η μία υποσασισ των τετων τ θεο
 τη υποσασεων, εωσ υποσ ανη ανθρωπω
 ηνώθη, αλλ εν τη γασρει τ δεσποίνης ημών
 της αγίας εν δόξη θεολογε και επαρθενε μα
 ρίας, εδ ημερεησεν εαυτω, εε αυτης εν τη ιδία
 υποσασφ σακα ομοόσιον ημιν ε ομοιοπα
 θη και παντα, χωρείς αμαρτίας, εμψυχωμέ
 νην ψυχη λογική και νοερά, εν αυτω γδ εχε την

quidem carne, Deitate vero impatibi
 lis. Neque enim alium Deum Verbum
 qui miracula perpetravit, & alium qui
 passus est, agnoscimus: sed unum eun
 demque confitemur Dominum nos
 trum Jesum Christum, Dei Verbum,
 incarnatum & perfecte hominem fa
 ctum, & unius ejusdemque esse tum mi
 racula, tum passiones, quas salutis no
 stræ causâ, sua sponte in carne susti
 nuit. Non enim homo aliquis seipsum
 tradidit pro nobis, sed ipsemet Deus
 Verbum, sine ulla conversione homo
 factus, spontaneam passionem ac mor
 tem in carne pro nobis subiit. Itaque
 cum illum confitemur Deum, eundem
 quoque hominem esse non inficiamur:
 & cum illum hominem esse confite
 mur, non idcirco negamus eundem ef
 se etiam Deum. Unde dum unum eun
 demque Dominum nostrum Jesum
 Christum ex utraque natura, deitate
 scilicet atque humanitate compositum
 profitemur, confusionem non luperin
 ducimus unitioni. Non enim eò quòd
 perinde ac nos homo factus est, Deus
 esse desinet: Nec rursum eò quòd natura
 Deus est, & similitudin s nostræ haud
 quaquam capax, homo esse recusabit.
 Quippe ut in humanitate Deus, sic in
 majestate Deitatis constitutus, manet
 nihilominus homo: utrumque simul
 existens unus, Deus scilicet atque ho
 mo, Emanuel. Porro cum illum in di
 vinitate perfectum, & perfectum in
 humanitate, ex quibus compositus est
 confitemur, uni ejus compositæ perso
 næ particulatam divisionem aut lectio
 nem non inferimus; sed naturarū diffe
 rentiam, quæ per unitionem nequa
 quam tollitur, indicamus. Nam nec
 divina natura in humanam mutata est,
 nec humana in divinam conversa. Sed
 utraque potius intellecta atque exi
 stente in propriæ naturæ definitione
 atque ratione, unitionem factam esse
 dicimus secundum personam, unitione
 vero secundum personam id signifi
 cat, Deum Verbum, hoc est, unam
 personam ex tribus divinitatis perso
 nis, non homini præexistenti unitam
 esse, sed in utero Dominae nostræ,
 sanctæ gloriose Deiparæ ac semper
 Virginis Mariæ, sibi ipsi ex ea condi
 disse in propria persona carnem nobis
 consubstantialem, & iisdem omnino
 passionibus obnoxiam, præterquã pec
 cato: eamque animam rationali & intel
 ligente animatam. In se enim habuit

τὴν τε ἐξ αὐτῶν βλασφημίαν. ἐρωτηθέντα γὰρ τὸν ἀναστάσιον, τί δὴ ποιεῖτο χυδῶν τὰ ἰερατικά ῥίππιδά χρημάσια, ἀναφανδὸν εἶπεν, ὡς ἂν μὴ παρὰ ἰσχύος τῆς κοινῆς λυμῆς ἀφαιρεθεῖεν, ἐλέγετο δὲ μνησαί ἀναστάσιον, ὅτι γε ζῆλον χημάσια τὴν ἐπισκοπῶν ἐγχειροῦν ἐπιείκετον δέναι. ἄλλοτε δὲ καὶ ἕτερα ἀπὸ αὐτῶν ἐνίων τὸν βασιλικὸν οἶμαι βεληθέντων θεραπεύσαι σκοπόν.

A Nam cum interrogatus fuisset Anastasius, cur adeo profuse sacram pecuniam dilapidaret, diserte responderat, ne à Justino, communi peste ac perniciæ generis humani diriperetur. Dicebatur autem Justinus idcirco infensus fuisse Anastasio, quòd cum pecuniam ab eo ad Episcopatum promotò postulavisset, Anastasius eam dare noluerat. Objiciebantur præterea eidem Anastasio alia quædam, nonnullis Imperatoris proposito ac voluntati gratificari studentibus.

C A P. VI.

B Quomodo post Anastasium Gregorius Episcopus factus sit, & de moribus illius.

Κεφ. 5.

Ὁ μὲν ἀναστάσιον ζηροῦσι ἐπίσκοπον γέγονε, καὶ οὐκ ἐπὶ τῷ αὐτῷ.

Μετ' αὐτὸν δὲ, πρὸς τὸν ἰερατικὸν ἀνεῖσι θρόνον ζηροῦσι, καὶ κλέσθ' ἐνρὺν τὴν ποίησιν. ἐκ πρώτης ἡλικίας τοῖς μοναδικαῖς ἀναποδυσάμενος σκάμμασιν. ἔτω δὲ ἡλικίως καὶ καρτερικῶς ἀγωνισάμενος, ὡς τάχιστα ἐκ πρώτων ἰέλων πρὸς οὐδὲ ἀνώγατῶ βαθμῶς ἐλάσαι ἠγήσατο δὲ τῆς τῶν βυζαντινῶν μονῆς ἐντα τὸν ἀσκητικὸν εἰλετο βίον. κελύσμασι δὲ ἰσχύος καὶ τῶν σινῶν ἄρας, καὶ οἱ μεγίστοις ἐμπέπλωκε κινδύνοις, πολιορκίαν ὑποσάσας τῶν σκηνητῶν ἀρετῶν εἰρηνοδοῦναι δ' ἐν ἀπὸ ὁμοῦς μεγίστα τῶν τόπων κατὰπραξάμενος, ἐκείθεν πρὸς τὴν δευτερευομένην ἐκλήθη. ἡ δὲ γνώμων καὶ δεξιὴ ψυχῆς, πάντα ἐν πᾶσι κρατίζετο, καὶ ἐς ὅτι ὁρμήσειεν, ἔξεργασκώτατος. δέξτε ἀπεσῶτο, καὶ πρὸς τὸ ὑπεύκτιν ἢ κατεπληχέαι διωσείας, ἀληπιότατος. ἔτω δὲ μεγαλοπρεπέας τὰς ἐπιδοσείας τῶν χρημάτων ἐποιεῖτο, ἐλδοθελοῖς τε καὶ ἀφειθέσιν εἰς ἀπάνια χρώμενος, ὡς ὅτε πρῶτοι, πωμπληθεῖς αὐτῶ καὶ τῶν εἰωθότων ἀταξῆ ἐπικολέθεν καὶ ὅσοι ὁρῶεν ἢ πωυθάνοιτο πρῶσιόνα, σινέρεον καὶ ἡ τάγε εἰς τὴν τσαύτην δεχθῆν, δάυτερα τῆς εἰς τὸν αἰδοῦν τιμῆς, ἐδελυσίον τὰ πολλὰ ὄραῖν τε ἐκ τῆς συνέχους, καὶ ἀκέρην διαλαλέειτο ἐπιθυμῶντων πόσον γὰρ ἐάντε πᾶσι τοῖς ὁπασῆν ἐνσυγχάνεσιν ἐνεργάσατο ἦν ἰκακώτατος. ἰδῆν τε ἀξιάγας, ἔ πρῶς-

P OST Anastasium verò, ad Episcopalem sedem evectus est Gregorius, cujus gloria, ut cum Poëtis loquar, longè lateq; diffusa est. Hic ab ineunte ætate in palæstra monastica exercitatus, adeo fortiter & constanti animo decertaverat, ut brevi, in prima adhuc lanugine constitutus, ad summos gradus perveniret, & monasterio Byzantium præfuerit, in quo monasticum vivendi genus primum atplexus fuerat. Postea verò Justini jussu, Monachus etiam Sinæ montis præfectus fuit. Quo in loco oblectus ab Arabibus quos Scenitas vocant, in gravissima incidit pericula. Nihilominus tamen cum altissimam pacem ei loco conciliasset, illinc ad Pontificatum evocatus est. Fuit porro & consilio & virtute & reliquis in rebus, omnium mortalium præstantissimus admirabilis industrie ad perficienda ea quæ animo proposuerat, adversus metum invictus: nec adduci unquam poterat ut cederet, aut secularem potentiam reformidaret. In eroganda autem pecunia adeo magnificus fuit, liberaliter ac prolixè eam in omnes effundens, ut quoties in publicum prodibat, ingens hominum multitudo, præter eos qui comitari confluxerant, eum lectaretur; & quotquot eum procedentem aut viderant aut audierant, ipsi quoq; confluerent. Et honor qui summis hujus sæculi potestatibus defertur, inferior erat honore illo qui huic viro exhibebatur, cum homines plerumque sua sponte eum videre aut loquentem de proximo audire desiderarent. Erat enim ad excitandum desiderium sui in animis eorum qui ipsum qualicumque de causa adierant, aptissimus. Quippe qui &

H h h

aspectu esset admirabilis, & in collo-
quii ob leporem jucundissimus : ad
rem confestim intelligendam acutus,
si quisquam alius ; & ad agendum
promptissimus : ad optimum consilium
eligendum, & ad judicandum, tum de
suis, tum de alienis negotiis, solertissi-
mus. Itaque tot ac tantas res perfecit,
cum nihil unquam in craftinum differ-
ret. Admirationi autem fuit non Ro-
manorum modo, verum etiam Persarum
Imperatoribus, cum in omnibus
negotiis ita se gereret, ut necessitas po-
stulabat, utq; ferebat occasio, cui qui-
dem nunquam defuit, quemadmodum
suis locis sigillatim exponam. Erat
in illo acer quidem ac vehemens im-
petus, atque interdum iracundia. Rur-
sus tamen non modica, immo potius
abundans animi lenitas ac mansuetu-
do. Adeo ut in eum optime conveni-
ret id quod à Gregorio Theologo sa-
pienter est dictum ; Severitas vere-
cundiâ temperata, sic ut neutra læde-
retur ab altera, sed ambæ se invicem
ornarent.

CAP. VII.

*Quomodo Perfermenii Romanis se tradide-
runt : unde bellum exortum est inter Ro-
manos ac Persas.*

HUIC igitur Gregorii Pontifica-
tus anno primo, incolæ majoris
Armenie quæ nunc Perfermenia dicitur ;
hæc autem regio antea quidem
Romanis paruerat ; sed cum Philippus
successor Gordiani eam Saporis prodi-
disset, minor quidem Armenia penes
Romanos mansit : reliqua verò omnis
penes Persas : hujus igitur incolæ, si-
dem Christianam professi, cum à Per-
sis graviter vexarentur, præcipue iis in
rebus quæ ad religionem ipsorum per-
tinebant : clam Legatos ad Justinum
miserunt, rogantes ut Romanorum di-
tioni subicerentur, quo liberè absque
ullo impedimento, divini cultus cere-
monias peragerent. Quam Legatio-
nem cum admisisset Justinus, & condi-
tiones quasdam scriptis proditas appro-
basset, graviq; jurejurando confirmas-
set, Armenii præfectos suos necarunt,
& universi Romano Imperio se se ad-
junxerunt, unâ cum finitimis quos sibi
sociaverant, tam ejusdem gentis, quam
alienigenis : Duce Vardane, qui apud
ipsum genere ac dignitate & rei mili-
taris peritia eminebat. His de rebus

A Φθέρξααδ δια χαρίτων ἡδίσθ, νοήσαι τε
ἐκ τῆς πῶδανίκα ὀξύς, εἴτις ἄλλος ἀνδραγα-
πῶν ἐξάιτε ἐστὰ μάλισα ὀξύταθ. ἡ βου-
λὴν ἀείσα βυλῶσαι, καὶ κείναι τὰ τε
κεία, τὰ τε τῶν ἄλλων ἱκανόταθ. ὁ δὲ
τοσαῦτα καλεπῶ ἀξάθ, μηδὲν ἐς αὐμοῖ ἀπο-
βαλλόμεθ. κατέπληξε ἴ, εἰ μόνον ὄδο
μαίων βασιλέας, ἀπασι χρώμεθ. ἡ
ἦτε χρεία κολοίη, καὶ κειρὸς ὑπὸ κίκοι ἐχ-
ρεν, ἀλλὰ καὶ ὄδο πῆσῶν ὡς ἕκασα
φόρως δηλώσω. ἡ δὲ ἐν αὐτῷ πολυρῆτι
σφοδρὸν, ἐνιαχῶ δὲ, καὶ τὸ θυμοειδὲς
ὀλίγον δὲ πάλω, ἀλλὰ καὶ μάλα πῶδαν
τὸ πῶδαν τε καὶ ἡμερον. ὡς ἐπ' αὐτῷ ἀπο-
καταλήσασαι τὰ γρηγορέω τῶ θεολόγω πῶ-
λοσοφημένα, τὸ αὐσηρὸν αἰδοῖ σύμ-
τον. ὡς μὴ δὲ ἕτερον ὑπὸ τῆ ἕτερε κα-
ελάπιδος, ἀλλ' ἀμφοτέρω δι' ἀλλήλων ἐ-
δοκίμω.

Κεφ. ζ.

*Ὡς ἐν λιγὸν ἄρμενοι αἰρσαι τοῖς χριστιανῶς ἀποστρε-
σαν. διότι οὗτος ἀίρσαι ἀνιρῶν ἡ αἰθίμθ.*

TΟΥΤΩ τὴν ἐπισκοπὴν πῶδαν ἐτ' ὀδο-
πόνιος, ὅ τῆς πάλω μὴ μεγάλης δε-
μῶν, ὑσερον ἴ πῶσα ἐμῶν ἐπονομασ-
σης, ἡ πῶδαν ῥωμαῖοις κατήκοος ἡ, Φιλί-
πῶς ἴ τῆ μὲ γορδιανὸν καὶ πῶδαν ὀδο-
τὴν τῶ σαπῶρη, ἡ μὴ κληθεῖσα μικρὰ δε-
μῶν πρὸς ῥωμαίων ἐκρεαλήθη, ἡ δὲ γορ-
πῆ πῶσα πρὸς πῶδαν τὰ χριστιανῶν πῶ-
βδόντες, ἐπεὶ πῶδαν πῶδαν κακῶς ἐπαχ-
καὶ μάλισα πῶδαν τὴν οἰκίαν νόμισι, ἐν πῶ-
δαν ἐπῶδαν ἐπῶδαν πρὸς ἰερωῖν, ἡ κεί-
τες κατήκοοι ῥωμαῖοις χρώδω, ὡς ἀν' ἐπ' ὀ-
δειας ὄδοι τὰ ἐς θεὸν γέσα, μηδὲν ὄδο αὐ-
ἐμποδῶν γωμένω. τῆ ἴεσιν ἐπῶδαν
νε, καὶ τῶν ἐν γράμμασι πρὸς ὀδο βασι-
διομολογητέων, ὄδοικε τε δεινοῖς κα-
σφαλιδῶν, ἀποσφάησι μὴ ὀδο
νοι ὄδο σφῶν ἀεχῶν. πῶδαν ὀδο ἴ πα-
σὺδ ἴ τῆ ῥωμαίων ἀεχῆ μῶδ' ὄδο πῶδαν
σαν πῶδαν ὄδο, ὄδοι τῶν τε καὶ ἄλλω
λων, ἐαδῶν πῶδαν πῶδαν ὄδο αὐ-
τε καὶ ἀξίωσθ, καὶ τῆ πῶδαν ὄδο πολέμω

ἐμπειρία. ἐπεγαλῆνα τοίνυν αὐτῶν τῶν
χοσροῦ, ἐστὶν ὁ ἀπεπέμπετο, λέγων πε-
περαῖα τὰ τῆς εἰρήνης, καὶ μὴ οἰόν τε εἶναι χει-
ριανὴς διαπορίψαι, ἐν καιρῷ πολέμου χειρα-
νοῖς περυσυέντας· καὶ ταῦτα μὲν ἀπεκρί-
νατ. ἔμω ἐς πόλεμον παρεσκευάσθη. ἀλλὰ τῆ συνήθει τρυφῇ ἐνεδεδείτο, πάντα δού-
τερα τῶν οἰκείων ἠδονῶν τιθέμενος.

A cum Chosroes conquestus esset, Justi-
nus Legatos ejus cum hoc responso di-
misit, terminatam esse pacem quæ in-
ter ipsos facta fuerat, nec fieri posse ut
Christiani Christianos belli tempore
ad se confugientes rejicerent. Et hæc
quidem respondit Justinus. Nec ta-
men se ad bellum gerendum paravit:
sed consuetis deliciis immerfus, libi-
dinibus suis cuncta postponenda esse
ducebat.

Κεφ. η΄.

Περὶ μαρκανῶ στρατηγῶν, καὶ τῆς πολιορκίας νισίβου.

ΣΤΡΑΤΗΓὸν δὲ τῶν ἐσίων ἐπιεικέως μαρ-
κικανὸν συγγενῆ αὐτῶν καθέστατα, ἔτε
φραϊλίαν ἀξιόμαχον δῆς, ἔτε τινὲν ἄλλω
τινέστων πόλεμον ἀδρασκιδίω, ὃς ἑπιπρού-
πῳ κινδύνω καὶ ἐπ' ἀναλεροπῆ τῶν ὄλων, τὴν
μέσση καθήλειφθ τῶν πόλεμῶν, ὀλίγως κο-
μιδῆ φραϊλίωτας, καὶ τέτρες ἀνόπλους ἑπισυ-
ρῶμασθε, ἔχων καί τινας σιαπαπέας καὶ βοη-
λάτας ἐν τῶν συνήλων ἀφρημένους, συμ-
πῆκε μὲν ἐν ὀλίγα πρὸς πέρσας αὐτῶν τὴν
νισίβου, ἐπὶ αὐτῶν πέρσων παρεσκευασμέ-
νων, καὶ τὸ πλέον ἐρηκῶς ἀδρακάθη τὴν
πόλιν, ὅς ἀξιοσάντων τῶν πέρσων διακλεί-
σαι τὰς πύλας, ἐνυβριζόντων δὲ καὶ μάλα
αἰχρῶς ἐς τὸ ῥωμαίων στρατόμα. τερά-
σια δὲ πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα ὠράτο, τὰ ἐσομέ-
να δυσχερῆ μινύοντα, καὶ βῆν δὲ ἰσχυρῆς θεα-
σάμεθα καθαρῶς τὸ πολέμου, ὃ δὲ οὐ κε-
φάλαϊ ἐν τῷ αὐχένῳ ἐπιώρητο.

CAP. VIII.
B De Marciano Magistro militum, & de
Nisibis obsidione.

PORRO Magistrum Orientalis mi-
litiæ milit Marcianum quendam,
genere sibi conjunctum, nec justum
exercitum, nec reliquum belli appa-
ratum ei sufficientem tradens. Hic ad
manifestissimum discrimen & ad sub-
versionem omnium rerum in Mesopo-
tamiã venit, per paucos milites, eos-
que inermes secum trahens. Habebat
etiam fossores quosdam ad bubulcos,
quos Provincialibus eripuerat. Levi
itaque prælio circa Nisibim conferto,
cum ipsi etiam Persæ nondum ad bel-
lum satis instructi essent, superior eva-
sit: statimque urbem obsidione cinxit:
Persis interim ne portas quidem occlu-
dere dignantibus, sed cum summo de-
decore & contumelia illudentibus ex-
ercitui Romano. Et alia quidem mul-
ta tunc visa sunt prodigia, quibus mala
quæ eventura, erant indicabantur. Nos
tamen initio belli, vitulum vidimus re-
cens natum, ex ejus cervice capita
duo prominebant.

Κεφ. θ΄.

Ὅτι ὁ χοσροῦς ἀδραμανίω στρατηγῶν καὶ ῥωμαίων ἐξαπο-
σεύλας, πολλὰ κακὰ τέτοιοι διαθήσα, πρὸς νισίβιν αὐ-
τὸς ἀπῆλθε.

Ὁ Δε χοσροῦς, ἐπεὶ αὐτῶν αὐτῶν τὰ ἐς
τὸν πόλεμον ἐξήντησε, ἀδραμανί-
ων μὲν διαπορεύσας μέχρι τινός, καὶ τὸν
εὐφράτην ἀνα τὴν φραϊλίαν γλῶ διακλεί-
σας, ἐς τὴν ῥωμαίων ἐπικράτειαν ἠδὲ διὰ
καλεμένης κερκισίης. τὸ δὲ κερκισίον ἐστὶ πό-
λισμα ῥωμαίων ἐπικρατοῦσιν, πρὸς ταῖς
ἐραλίως τὸ πολιτόμασθε κείμνον. ὅπερ
ὄχρον ἔμνα τὰ τεῖχη ποιεῖ, ἐς ἀπειρον
ἔμνα ἐπαιρόμνη. ἀλλὰ ἔε ευφράτης καὶ
ἀέρας ὁ πῶσμοι κυκλῆντες, καὶ ὡσπερ δὲ το-
νησῆντες τὴν πόλιν· αὐτὸς δὲ σὺν τοῖς ἀμφ

CAP. IX.
D Quomodo Chosroes cum Addarmanem ducem
contra Romanos misisset, qui illos magnis
cladibus affectu: ipse Nisibim perrexit.

CHOSROES vero, posteaquam o-
mnia quæ ad bellum erant neces-
saria abunde præparasset, ad certum
usq; locum progressus, Euphrate in re-
gione sua trajecto, Addarmanem qui-
dem in Romanorum fines per Circesium
emisit. Est autem Circesium op-
pidum commodissimum Romanis, in
extremis Imperii finibus situm. Quod
non muri solum in summam altitudi-
nem erecti, verum etiam Euphrates &
Abora fluvii munitissimum reddunt,
totam urbem undiq; cingentes, ac vel-
uti insulam efficientes. Ipse vero cum
Hhh ij

copiis suis Tigrim fluvium transgre-
sus, Nisibim contendit. Hac dum fie-
rent, diu tamen Romanos latuerunt:
adeo ut Justinus famæ nimium cre-
dens, quæ Cosroem aut jam mortuum
esse, aut certe extremum spiritum du-
cere nuntiabat, agre ferret quòd ob-
sidio Nisibis tamdiu protraheretur: &
quosdam mitteret qui Marcianum ur-
gerent, & qui claves portarum ad se
confestim afferrent. Sed cum res nul-
latenus procederet, immò potius ma-
ximum ipse dedecus ac probrum re-
ferret, quippe qui ea quæ fieri non po-
terant, tentaret adversus tantam ur-
bem cum exercitu tam vili atque ab-
jecto; nuntius primum perlatus est
ad Gregorium Episcopum Antiochiæ.
Nam cum Episcopus Nisibis ei esset
amicissimus, utpote qui maximis mu-
neribus ab illo affectus fuisset, & alio-
qui contumeliam Perlarum erga Chri-
stianos, quam perpetuo passus fuerant
Christiani, molesto animo ferret, cu-
peretque, urbs ut sua in ditionem
Romanorum veniret: quæcunque in
hostico fiebant, ad Gregorii notitiam
perferenda curabat, cuncta suo tem-
pore significans. Quæ quidem Grego-
rius continuò retulit ad Justinum, ce-
lerrimam Cholrois irruptionem nun-
tians. At Justinus, cum in consuetis
voluptatibus assidue volutaretur, Gre-
gorii litteras despexit, neque iis fidem
habere voluit, id tantum sibi persua-
dens quod ipse cupiebat. Etenim ho-
minibus dissolutis usvenire solet, ut
& ignavi sint, & præfidenti animo ad-
versus rerum eventus: Et si quid con-
tra voluntatem ipsorum acciderit, mi-
nimè credant. Scripsit igitur Gre-
gorio, ea quæ ab illo nuntiata fue-
rant, penitus rejiciens ac repudians
tanquam falsa: aut si vera essent,
Perlas tamen expugnationem urbis
haudquaquam præventuros esse: vel
si eam prævenissent, gravi clade ac-
cepta inde abscessuros. Simul Aca-
cium quendam, hominem sceleratum
& contumeliosum, ad Marcianum
mittit, dans ei in mandatis, ut etiam
si Marcianus alterum jam pedem in
civitatem intulisset, ei nihilominus
potestatem abrogaret. Quod quidem
ille sedulò perfecit, non ex Reipu-
blicæ utilitate obsecutus Imperato-
ris mandato. Nam cum ad castra Ro-
manorum venisset, Marcianum in ho-
stico dignitate extitit, cum nihil ea de
re militibus renuntiasset. Centuriones

αὐτὸν τὸν τήρησα διαβάς ποταμὸν, ἐπὶ νη-
σεως τὴν ἑλασιν ἐποιεῖτ. ταῦτα ὁ γρηγο-
ριος, μέχρι πολλῆ ὄδῳ ῥωμαίους ἐλατῶσαι
ὡς ἐκ τῶν Φήμη παιδομήτρον, λεγέσθαι γρη-
γορὸν ἢ τεθνήαι, ἢ πρὸς αὐτὰς τὰς τελευταίας
ἀναπνοάς εἶναι, ἀρχαίαν ἐπὶ τῆ δῆθεν βασι-
δύλητι τῆς πολιουρχίας τῆς νισίβειας, πέμψου-
τε ὄδῳ ἐπίεξοιαν τὸν μαρκιανόν, ἢ τὰς κλει-
τῶν πυλῶν ὡς τάχις αἰσοῦσας. ὡς ὁ ἑδά-
μη ἑδάμῳς τὸ πρᾶγμα περὶ, ἀλλὰ καὶ
πολλὴν ὠφέλε τὴν αἰχμὴν τὰ ἀμύχαναι-
τῶν ἐπὶ τοιαύτῃ ἢ τοσαύτῃ πόλει καὶ ἑταί-
B ὁ δὲ θεημένω στρατῷ, ἀγγέλλει ὅτι πρῶτον γρη-
γορίῳ τῷ θεαπόλεως ἐπισκόπῳ. ὁ γὰρ τῆς νι-
σίβειας ἐπίσκοπος, Φίλῳ ἐς τὰ μακρὰ
γρηγορίῳ καλασῶς, μεγάλους δῶρους παρ-
αὐτῷ δέξωθῆς, ἀλλῶς τε ὁ καὶ διαχερῶν
τὴν περσῶν παρσινίαν τὴν ἐς χερσιανῶν γρη-
μένῳ, ἢ διὰ παλῶς παρ' αὐτῶν ἐπεποι-
σαν, καὶ ῥωμαίων κατήκοον τὴν οἰκίαν πῶ-
λιν ἰμειρῶμενος εἶναι, πάντων τῶν ἐν τῇ
οἰκίᾳ γιγνομένων τὴν γνώσῃ γρηγορίῳ παρ-
είχετ, ἀπάντα καὶ κερὸν παρῆσας. ἀπὸ
C ὁ δὲ αὐτῶν ἐπὶ ἰκσῶν ἀνέφερε, τὴν ἐσοδο-
ν τῆς χροσῆς τὴν ταχίστην μνησῶν. ὁ γὰρ παρ-
εἰ τὰς σωηθῆς ἡδονὰς ἐγκαλινοῦμεν
τοῖς μὲν γεγραμμένοις παρῆσεν ἑδῶν. ἐπὶ
δὲ πῆσεν ἡδῶν, ὡς οἰεῖται ὡς ἑδῶν, ὡς
ἐπὶ τῶν ἐν δὲ δὲ ἡδῶν τῶν ἀνδρῶ-
πων, τὸ τε ἀγῆρες καὶ θρασυ πρὸς τὰς ἐ-
βάσθῆς, τὸ ὅτι ἀπίστον εἰ τι τύχοιεν ἀνίμεν τῶν
θελήσεων αὐτῶν φερόμενον. γεγράφῃ μὲν ἡ
αὐτῶν, ταῦτα τέλειον ἀποδιοπομπῆμεν
ὡς ὁ δὲ ἀληθῆ παλαιά πασῶν οἰκία. εἰ δὲ γὰρ καὶ
ἀληθῆ, ὡς ἔφθισομένων περσῶν τὸν πο-
D λιορχίαν. εἰ δὲ καὶ φθαῖεν, κακῶς ἀπα-
λαξάντων. ἐμπέμπῃ ὁ ἀκάκιον, ἀτατά-
λῶν τῶν καὶ ὑβερσῆν, ὡς δὲ μαρκιανῶν
ἐγκελοδοσάμεν καὶ εἰ βάτερον τῶν παρ-
δοῖν ὁ μαρκιανὸς φθαῖν τῇ πόλει πέμψου-
σῶν αὐτῶν γὰρ αὐτῶν τῆς δέχῃς ὁ καὶ παρ-
πραχεν ἀκερῶς, ἢ πρὸς τὸ σωσῶν
τοῖς τῶν βασιλείως κελῶμασι διακο-
σάμεν. γνόμεν γὰρ πρὸς τὸ στρα-
πεδόν, μαρκιανόν μὲν ἐν τῇ ἰσπεροῖα παρ-
τῆς δέχῃς, ἑδῶν τῶν στρατῶν διαγέλας. Φ

multa atrociter gessit, cum nullus esset qui cohiberet, aut omnino obfisteret, præter paucissimos milites à Justino missos, quibus præerat Magnus quidam, qui prius quidem Argentariorum mente præpositus fuerat in urbe regia, postea verò unius ex Imperialibus domibus Curator fuerat à Justino factus. Verum hi quoque sese in fugam dedere, cum parum abfuisset, quin universi ab hostibus caperentur. His rebus gessit Addatmanes ad Chosroem venit, qui urbem Daras nondum expugnauerat. Ejus igitur copiis conjunctus, maximum rebus momentum attulit, cum & suorum animos confirmasset, & hostibus terrorem incussisset. Porro urbem ipsam deprehendit vallo circumdatam, & aggerem ingentem ad muros urbis admotum; bellicas item machinas quas Heel poles vocant, paratas; ac præcipue catapultas, ex editiore loco laxa jacentes, quas vulgo petrarías vocant. Hoc modo Chosroes hiberno tempore urbem illam vi cepit, Joanne Timostrati filio qui urbi præerat, parum de ea sollicito, immo vero eam prodente. Utrumque enim dicitur. Obsederat autem urbem illam Chosroes quinque & amplius menses, nemine eam defendente. Cum igitur universos ex urbe eduxisset, immentam hominum multitudinem: & quosdam ex iis crudeliter illic mactasset, reliquos verò vivos servasset, urbem quidem, utpote opportunè sitam, præsidio imposito munivit: Ipse verò in regionem suam reversus est.

καὶ κτ' τὴν ὑποπόδισιν εἰργάσατο, ἐδὲν ἀπείργοντο ἢ ὅλως ἀντιπίπτοντο, πλὴν ἐπιχίσε κομιδὴν στρατῶν πρὸς ἐκείνην περὶ τῆς πόλεως, ὑπὸ μάγνῳ ταπεινῶν, πρῶτον μὲν ἀγυρῆν τετραπέζης περιεσάμενον κτ' τὴν βασιλείαν ὡς ὑσερον ἢ καὶ μίαν τῆν βασιλικὴν ἀναμπευθέντων πρὸς ἐκείνην· οἱ καὶ προσηγορεύοντο δὴν ἐφυγον, μικρῆ δορυάλῳσι λησθέντες ἀδδαρμάνης μὲν ἐν ταῦτα κατεργασάμενον, τὸν χοσροην καλεῖσθαι, ἐπὶ τῆν πόλιν ἐκπολιορκισάμενα. ὃς προσηγορεύσας ἀπὸ μεγάλης ῥοπῆν δέδωκε, τὴν τε οἰκίαν ἀναρρήσας, τὸ τε αἰλίξσον κατὰ πηλίκον, ὅρρηκε ἢ τὴν τε πόλιν ἀπολύσεισιν, καὶ γὰρ ἀγγεῖα τῶν τείχεος συμφορηθέντων πολῶν, κατὰς ἐλεπόλης μηχανὰς ἐσώσας, καὶ μάλιστα κατὰ πηλίκον ἔξ ὑπερδύξων ῥιπίσας ἐς λιθοδόλους ἢ συνηθῆτα καλεῖ. οἱ καὶ τὴν πόλιν καταχεράτῃ εἰλεν ὁ χοσροης κτ' τῶν ὡσαν ἔχουσῶν, ἰωάννης ἔτιμος στρατηγὸς αὐτῆς ἀρχοῦντο, ἦκιστα περὶ οὐκίαν, ἢ καὶ κτ' προσδοῦντο. λέγει γὰρ ἀμφότερον προσήδουσε ἢ τῆ πόλιν ὁ χοσροης πέμπουσας πρὸς γεμίωα, μὴ δένος ἀμύνοντο ἀπατάς τοῦτω ἔξαγαγὼν πλῆθῃ ἀσάβητον, καὶ τὴν μὲν αὐτῶν δὴ φιλίως κατὰ σφάξας, τῶν ἢ πλείους κτ' ζωγρίας ἐλῶν, τὴν μὲν πόλιν ἐπίκαιρον ἔσαν φρεσῶν κατέχευεν αὐτῶν ἢ πρὸς τὰ οἰκία ἀπεχώρησεν ἢ θη.

CAP. XI.

Quomodo cum Justinus in dementia incidisset, Tiberius Republica curam suscepit.

Hæc cum audivisset Justinus, nihil humani animo reputans, nec humanitas casum illum ferens, ex tanto fastu ac tumore in phrenitidem ac dementia incidit, adeo ut nihil eorum quæ gerebantur, deinceps intelligeret. Exinde igitur rempublicam rexit Tiberius, oriundus ex Thracia, qui apud Justinum auctoritate & gratia plurimum poterat. Hunc Justinus paulo antea collecto ingenti exercitu adversus Abaros miserat. Sed cum milites ne aspectum quidem Barbarorum sustinere valuissent, Tiberius penè ab hostibus captus est: nisi divina providentia præter omnium opinio-

Κεφ. ια'

ὅτι οἱ βασιλεῖς ἐκείνοι φρενίτιδα τὴν νόσον ἐπέκειντο, ἢ φρενίτιδα τῶν ὄλων ἀπέδιδαντο.

Aπερ ἐπειδὴ ἠκηκόσ ὁ ἰουστίνος, ὅτι φρενίτιδα τὴν νόσον ἐπέκειντο, ἐδὲν ἀνθρώπινως τὴν νόσον ἐνεχθέν ἀνατλάς, ἐς φρενίτιδα νόσον καὶ μανίαν ἐμπέτη, ἐδὲν λοιπὸν τῶν γυναικῶν συνείας, διώκει ἢ τὸ πολίτευμα πηλείου, θράξ μὲν γὰρ, τὰ πρῶτα ἢ πρῶτα ἰουστίνω φέρων. ὃν καὶ κτ' τῶν ἀσάβητων πρῶτων ἐπέπομφε, πολὺν ἀγέρας πηλείου στρατῶν. ὃς καὶ μικρῶν ἐάλω, τῶν στρατιωτῶν μὴ δὲ τὴν θείαν τῶν βασιλέων ὑπερκαλίω, εἰ μὴ θεία πρῶτα ἀσάβητος ἔτι

θίσωσε, καὶ ἐς τὴν Ῥωμαίων βασιλείαν ἐφύλαξε, κινδυνώσασαν τοῖς ἰσχυροῖς ἐγχαρήμασι, σὺν καὶ τῷ ὄλῳ πολὺν δόματι διαρρῦναι, καὶ βαρβάρους τῆς τοιαύτης ἀρχῆς ἐκστῆσαι.

A nem eum periculo eripisset, & Romano Imperio reservasset; quod temerariis Justinii consiliis in ejusmodi discrimen adductum fuerat, ut metuendum esset, ne cum universa republica funditus interiret, & in barbarorum ditionem ac potestatem concederet.

Κεφ. ιβ΄.

Ὁ τραιανὸς διαπραξισάμενος πρὸς χροσρόν, τὰ τῶν ἰωμαίων ἐπιτήδεωσε πράγματα.

Βουλόμενος τοίνυν βελῶν Ἰπτικαργον, καὶ τοῖς πρῶτοις ἀρμοδίαν, ἢ τὸ πᾶν ἀνάρθρωσε πᾶσιμα. τραιανὸν γὰρ πρὸς τὸν χροσρόν ἐκπέμπει, ἀνδρᾶ λόγιον καὶ συκλητὴν βελῆς, πολὺν τε καὶ σωεστὸν τοῖς πᾶσι ἴμιον. οὗτος ἐκπεσὼν τῆς βασιλείας, ἐδὲ μὴν τῆς πολιτείας τὴν πρῆσβειαν ἀνοίσοντα, ὑπὲρ δὲ γεμοῖς θεφίας τὰς διαλέξεις ποιησόμενον. γέγραφε δὲ ἀπὸ τῆς χροσρόν, τὰς τε συμφορὰς τῆς πόλεως, τὸ τε τῆς πολιτείας ἀναρχον, καὶ ὡς ἐδέοι χήρα γυναῖκα, καὶ βασιλεὺς κἀμὴν, καὶ ἐρήμη πολιτεία ἐπεμείναν. ἀπὸ τῆς γνῶσεως αὐτῆς, μὴ μόνον τῆς ἀπλησίων τυχεῖν, ἀλλὰ καὶ τὰς πάντων ἀρίστους ἰατρὰς πρὸς τῆς Ῥωμαίων πολιτείας παρ' αὐτὸν πεμφθῆναι, οἱ καὶ τὴν νόσον διέλυσαν. πρὸς τὸ τοίνυν ὁ χροσρόν καὶ μέλλων ὅσον ἐπὶ τοῖς Ῥωμαίοις Ἰπτικαργον, ἐκεχεῖται τριῶν ποιῆσαι χροσρόν, ἐν τοῖς ἑσπέραις μέρεσι δόξαν τὴν ἀρμενίαν ἐν τοῖς ἀπλησίοις μέναι. ὡς ἀνὰ πολέμῳ, μηδενός τ' ἀέω παρηνόχλην, τῆς τῶν καὶ τῶν ἑσπέραις ἀπλησίων, τὸ σίμιον πρὸς τῶν βαρβάρων ἐάλω πρὸς ἡμᾶς ὑπὸ γηπαίδων κραταίμων, ἰσχυρῶς πρὸς αὐτῶν ἀπλησίων.

CAP. XII.

Quomodo Trajanus Legatus ad Chosroem missus, res Romanorum restituit.

TIBERIUS igitur consilium cepit opportunissimum & rebus presentibus accommodatum: quod universalem cladem refarcivit. Trajanus enim ad Chosroem missus est, vir prudens, ex ordine senatorio: qui tum ob canitiem, tum ob singularem prudentiam, summo in honore apud omnes erat non ex Imperatoris aut Reipublicæ nomine Legationem obiturus, sed pro Sophia Augusta duntaxat verba facturus. Quippe illa litteras scripserat ad Chosroem, quibus tum viri sui calamitatem, tum reipublicam Imperatore orbam deplorabat; addens insultandum non esse mulieri viduæ, & Imperatori mortuo, & reipublicæ desertæ. Nam & ipsum olim, cum in morbum incidisset, non modò parem humanitarem expertum esse: verùm etiam præstantissimos medicos à republica Romana ad ipsum missos esse, à quibus etiam morbo liberatus fuerat. His postulationibus annuit Chosroes. Et cum in Romanorum ditionem jam jam invasurus esset, trium annorum inducias pactus est in Orientis partibus. Cautum tamen, ne Armenia simili conditione frueretur: quò bellum illic geri posset, nemine Orientales partes lacescente. Dum hæc in Oriente gererentur, Sirmium oppidum à Barbaris captum est, quod prius quidem Gepidæ occupaverant: postea tamen Justinio Imperatori tradiderant.

Κεφ. ιγ΄.

Πρὸς τῆς ἐκ τῆς βασιλείας ἀναρρήσεως τῆς ἐκείνης, καὶ τῆς ἀπλησίων.

Ἐν τῷ αὐτῷ καίσαρα πῆξιον βελδύμασι θεφίας ἰσχυρῶς ἀναγορεύει, τοιαῦτα καὶ τὴν ἀναρρῆσιν ἐπιφθεγξάμενος, ἀπᾶσαν ἐκείνην παλαιάν τε καὶ νεανίαν ἰσορίαν, ἐφιλανθρῶπα

CAP. XIII.

De nuncupatione Imperatoris Tiberii, & de moribus ejusdem.

SUB idem tempus, Justinus suadente Sophia Tiberium Cæsare renuntiavit. Qua in nuncupatione, ejusmodi orationem habuit quæ omnem historiam transcendit, tam veterem, quam recen-

tem: cum clementissimus Deus hoc ei A spatium temporis concessisset, tum ad propria delicta confitenda, tum ad salubria consilia suggerenda pro utilitate Reipublicæ. Congregatis enim in atrio Imperialis palatii, ubi hæc fieri mos est, Joanne Patriarcha cujus supra meminimus, unâ cum sacerdotibus suis & magistratibus atque honoratis, cunctis denique qui in palatio militabant, Justinus Imperatoria tunica & purpurea chlamyde Tiberium vestiens, edita voce ita palam locutus est. Ne te in errorem inducat vestis tuæ magnificentia, nec pompa rerum quæ sub aspectum cadunt. Quibus ego in fraudem inductus, imprudens extremis me supplicij obnoxium reddidi. Sed tu errata mea corrigito, omni cum lenitate ac mansuetudine Rempublicam regens. Tum Magistratus digito demonstrans: Cave, inquit, ne his credas. Hi enim in hunc quem vides statum me deduxerunt. Adjecit etiam ejusdem modii alia, quæ summam admirationem omnibus incusserunt, & immensam lachrymarum copiam elicuerunt. Fuit autem Tiberius corpore maximo procerus, & cum proceritate stature, venustissimus non Imperatorum modò, verum etiam omnium mortalium, quantum quis conjectura assequi potest: adeo ut primùm quidem forma ejus digna esset imperio. Animo autem lenis fuit atque humanus, & qui primo statim intuitu cunctos comiter exciperet. Summas esse divitias existimabat, largiti omnibus, & erogare non ad necessitatem solum sublevandam, verùm usque ad affluentiam. Neque enim quidnam accipere deberent poscentes, considerabat, sed quid Imperatorem Romanum dare deceret. Aurum porrò illud adulterinum censebat, quod cum lachrymis provincialium D collectum fuerat. Quam ob rem unius anni tributum collatoribus remisit: & possessiones quæ ab Adarmane vastatæ fuerant, tributaria functione relevavit, non pro modo detrimenti quod passæ fuerant, sed multo uberius atque prolixius. Remissæ sunt etiam magistratibus illegitimæ munerum oblationes, quibus antea Imperatores subditos suos illis vendere consueverant. Constitutiones quoque his de rebus scripsit, posterorum securitati prospiciens.

θεῶ ἐν δόξῃ καὶ ῥῆσιν ὡς τάς τε ἀρετὰς
ἐξήπειν ἀμαρτίας, τάς τε χρεῖσά ἐσηγήσατο
ὑπὲρ τῆς πολιτείας σωμοίσοιτο. ἀθροισθέντων
γὰρ ἐν τῇ ὑπαίθρῳ αὐτῇ, ἐνθα παύσασθαι
ἐθῶ λέγεται τοιαῦτα γένησθαι, τὸ τε δὲ χρεῖσας
ἰωάννης, ἔπειθ' ἐν ἐμνήσθη μὲν, καὶ τὸ
ἀμφοῦν, τῶν τε ἐν ἀξιώσει τελευτήσαντων
τῶν περὶ τὴν αὐτῶν ἐραυνομένων, τὸν βασιλικὸν
χιτῶνα ἐν δὲ δύσκων τίθειον, καὶ τὸν χλαῖναν
περὶ τῶν ἀναφανδὸν κεκορηγῶν εἶπε. μὴ πλανάτω
σε τῆς ἀμπεχόνος ἡ τασία, μηδ' ἐτῶν ὀρωμένων σκλή. οὐκ ἔστι
Β θείας, ἐλαθον ἐμαυτὸν ταῖς ἐχθραῖς παύσασθαι
ὑπόδικον γυμνῶν. ἀνέσθωσον τὰς ἐμαυτοῦ
ἀμαρτίας, διὰ πάσης διαπάσης ἀποδοὺν τὸ
πολίτευμα. καὶ τὰς ἀρχοντας ὅσοις ἐλέγη
ἡκιστα χρεῖσται τοῖς περὶ τῶν, περὶ τῶν
θεῶν ὡς αὐτοῖς μεῖς ἀπὸ ὁρᾶς ἤγαγον, καὶ
τετρατοιαῦτα ἀπὸ ἀπαύσας ἐς καὶ ἀπὸ τῶν
δακρυῶν ἀμπεχόνων χύσῃ ἡ γὰρ. ἡ δὲ γὰρ
τίθειον μεγίστος τε τὸ σῶμα ἔς ἐς ὑπερῶν
διαπρεπέσασθαι μᾶλλον εἶπερ τις ἐμαυτοῦ
βασιλεῶν μόνων, ἀλλὰ καὶ πάντων ἀνθρώπων.
ὡς πρῶτον μὲν τὸ εἶδον ἄξιον τρυφῆς
C ἵδον εἶναι τὴν ψυχὴν ἡπίος τε καὶ φιλοφροσύνης,
δύτης δὲ ἔβλεμμα ἄσπαστας δεξιέμεν
πλάτων ἡγέμεν, τὸ πᾶσιν ἐπαρκῆν
περὶ τῶν ἀπὸ τῶν ἰπιδόσας, ἔπειθ' ἐμνήσθη
τὴν χρεῖσαν, ἀλλὰ καὶ τὸ περὶ τῶν ἰπιδόσας
ὅτι λαβεῖν ὀφίλον οἱ δεόμενοι, τὸ τοῦ
πᾶσιν ἀλλ' ὅπερ βασιλεῖα ῥωμαίων εἶναι
ἡκιστα. κίβδιλον ὅτι τὸν χρυσὸν ἡγετο τὸν ἐν
κερῶν ἡκιστα. ὅθεν ἀμέλει τὴν τε δασμῶν
γὰρ τοῖς σωτηρίαι ἐπαφῆκεν ἐνός τῶν
χρεῖσας. τὰς τε κήσας ἀσπερ ὁ δὲ δαρμῶν
ἐλυμνήσας, τῶν ἰπιδόσας τελῶν, ἔπειθ' ἐμνήσθη
τὸ μετῶν τῆς βλαβῆς, ἀλλὰ καὶ πολλὰ καὶ
δυσπέπερον ἡλυθῆσεν. ἀφειθῆσαν ὅτι
τοῖς ἀρχεσιν αἰάθες μοι δόσας, αἷς πᾶσιν
βασιλεῖς τὰς ὑπὸ κήσας ἐπίπερακοῖ καὶ τῶν
τέτων καὶ διαλέξας ἐγραψέ, τὸ μέλλων
τασφαλισάμεν.

Κεφ. ιδ'.

CAP. XIV.

Οι βασιλίδι τιβέριου στρατὸν ἀπὸ τῶν ἀγέρας κατὰ χοσρόν
ἢ στρατὸν ἰκσινιανὸν ἐξαποσείλας, τὸν ἐκ τῆς Ῥο-
μαίων ῥῆς ἀπάλασεν.

Τοῖς τοίνυν κακῶς συλλεγεῖσι χεῖμα-
σιν ἐς δέον χρησάμενοι, τὰ πρὸς τὸν
πόλεμον ἐξηρίβησαν, καὶ τοσάτον ἀγέρας
τὸν ἀνδρῶν ἠρώων, ἐκ τε τῶν ὑπὲρ τὰς ἀλπῆς
ἐθνῶν, τὰ ἀμφὶ τὸν ῥήνον δρεϊσιδῶν στρατο-
λογήσας, τὰτε ἐν ἰσὶ τῶν ἀλπεων, μασσαγε-
τῶν τε καὶ ἐτέρων σκυθικῶν γυνῶν, καὶ τὰ πρὸ
παιονίαν ἔμισσας, καὶ ἰλλυριῶν, ἔμισσας ὡς
συνεχῆς πενήκοντα ἑκατὸν χιλιάδων εἰλας
ἰππέων δρεϊσων ἐγκαταστήσασθαι, ἔξωσαι τε
τοὺς χοσρόν, καὶ τὴν δάρα αἰλωσιν, ἐν τῷ
ἀνατὸν βέρου, ἐπὶ τὴν χερμερίαν ἐλάσαντα,
ὁπείθεν τε τὰς ὀρμάς, ἐπὶ τὴν καίσαρος ἔχον-
τα ἢ τῶν καππαδοκῶν ἀρχῆς, καὶ τῶν ἀυόσε
πρωκῆται πόλεων. ὅς τοσάτον ὑπέσφραξεν
τῶν Ῥωμαίων δρεχλῶν, ὅτι γε πρὸς ἐδυσταμέ-
νους τὴν καίσαρος, ὅσῳ ἤξικτης ὡς ἀυόσον ἐσόδε
τοῖς πρὸς ἐσσι μετὰ δέναι ἔπειτα ἡ τῆς τοῖς διε-
κελευσθὲν μετὰ τῆς καίσαρος. ἐκείσε γὰρ πρὸ
τῆς πρὸς ἐσίας διασκοπείν ἐλεγχῆν, ὡς δ' ἐν ἀν-
τιμέτωπον εἶδε τὸ Ῥωμαίων στρατὸν ὑπὸ
ἰκσινιανῶ ταπιδρόν, τὰ δὲ ἐλθὼν ἰκσινε τὸ
πρὸς ἰκσινε δειλαίως ἀνηρημένους, ἀκριβῶς
ἔξωπλισμένους, τότε ἐνυάλιον τὰς σάλπιγγ-
ας ἠχῆσας, καὶ τὰ σημεῖα πρὸς μάχην αἰρό-
μενα, τὸν τε στρατιωτῶν φωνῶντα, ἔθυμῶν
καὶ τῆς ἐς ἀγαθὴν ἐνκοσμίας πείοντα, ἰππων τε
τοσαύτην ἔτοιμάτην, καὶ ἐδὲς ὑπόπτε βα-
σιλέων ἐφανιάσθη, πολλὰ γε ἐπιθεῖσας,
ἀνάμοξε μύχιον πρὸς τὸ ἀνελεῖν ἔδδοκί-
ων καὶ μάχης ὅσῳ ἤθελεν ἀρχῆν. ἀναβαλ-
λαμένῳ ἡ αὐτῶν καὶ διαμέλλοντι, καὶ τὸν καρῶν
τελεσθῆναι, καὶ σοφίζομένῳ τῶν μάχην, ἐπεισι-
καρῶς ὁ σκυθῆς, ἀνῆξ ἔδξε κέρως ἠγόμενοι
καὶ μὴ οἷων τε γυρομένων ἐνεγκῆν τὴν ἐμβο-
λὴν τῶν κατὰ ἀυόσον πρὸς ὧν, ἐκλελειπῶτων δὲ
μάλα λαμπρῶς τὴν τάξιν, πολὺ μὲν εἰς
γάσαστο φόνον τῶν ἀπεναντίας. ἐπειτα ἡ τοῖς
ἐραγοῖς, ἐντα καὶ τὴν ἀποσκιδνῶν, ὅτε χοσρόνης
καὶ ὁ σύμπας ἔχε στρατός. αἰρεῖτε τὰ βασι-
λικὰ κειμήλια ἀπαξάπαντα, καὶ μὴν καὶ τὴν
ἀποσκιδνῶν ἀπασαν, ὁρῶντι μὲν χοσρόνε,

Quomodo Imperator Tiberius collectis ingen-
tibus copiis, et Justiniano duce contra Chos-
roem misso, cum ex Romanorum finibus ex-
pulis.

PECUNIA igitur malis artibus par-
tâ bene usus, res ad bellum neces-
sarias comparavit: tantumque nume-
rum fortissimorum militum collegit,
tum ex gentibus Transalpinis quæ cir-
ca Rhenum habitant, tum ex Cisalpi-
nis: ex Massagetis præterea, aliisque
Scythicis nationibus; ex Pannonia
item ac Mœsia, & ex Illyriis atq; Ilaui-
ris, optimo quoque virum lecto: ut pro-
pe centum & quinquaginta hominum
millia turmis præstantissimorum equi-
tum inferuerit, & Chosroem fugaverit:
Qui post captam urbem Daras, confe-
ctum æstivo tempore in Armeniam ir-
ruperat, atq; inde Cæsaream Cappado-
ciæ & reliquarum illic urbium metropolim
invadere meditabatur: Romanorum
autem Imperium tantopere despiciebat,
ut cum Cæsar Legatos ad eum
misisset, eos ad conspectum suum mi-
nime admiserit, sed usque ad urbem Cæ-
saream sequi ipsum iusserit. Illic enim
se eorum legationem auditurum esse
ajebat. Verum ubi Romanorum exer-
citus contra se stare vidit, duce Justini-
ano, fratre Justiniani ejus qui ab Impe-
ratore Justino crudeliter occisus fue-
rat: probe instructum atq; armatum,
& tubas bellicum canentes, & signa ad
committendam pugnam in altum sub-
lata: militem præterea cædis avidum,
& cum pulcherrimo ornatu iram ac
furorem anhelantem; tantum denique
ac talem equitatum, quantum nullus
unquam ex Imperatoribus animo con-
ceperat: vehementer obstupescens,
altum ingemuit ob rem tam in-
spertam atque inexpectatam, nec pugnam
ordiri unquam voluit. Cum igitur
prælium differret, & cunctabundus
tempus tereret, & pugnam duntaxat
simularet, Curs Scythæ qui dextro cor-
nui præerat, impetum in eum facit.
Cumque Persæ impetum illius sustine-
re non possent, sed aperte ordines de-
fererent, Curs maximam hostium stragem
edidit. Deinde extremum agmen
Persarum aggressus est, ubi Chosroes
& universus ejus exercitus, impedi-
menta ac sarcinas habebat. Cunctos
igitur regis thesauros & universas sar-
cinas cepit, ipso Chosroë spectante

atque tolerante, & impressionem suam facilius quam impetum Curs sustineri posse existimante. Hoc modo Curs unà cum suis militibus, maximis opibus ac spoliis potitus, & jumenta cum omnibus sarcinis abducens, inter quas erat etiam ignis sacer quem Chosroes ut Deum colebat: Persarum quidem exercitum circumivit, lætum Præanem canens: circa primam autem facem reversus est ad suos, qui jam stationes suas reliquerant: Cum neq; Chosroes: neq; ipsi pugnam exorti essent, sed leves duntaxat velitationes utrimq; ex-
 titissent; atq; interdum unus aut alter ex utroq; exercitu, sicut fieri solet, singulari certamine inter se congressi essent. Sequenti nocte Chosroes multis ignibus accensis, ad nocturnam pugnam se paravit. Cumq; Romanorum exercitus in duo castra divisus esset, nocte intempesta irruit in eos qui ad Septentrionem locati erant. Quibus ob repentinum atq; inexpectatum superventum in fugam versis, Melitinam urbem in proximo sitam invadit, quæ tunc præsidio atque incolis vacua erat. Hanc cum integram concremasset, ad fluvium Euphratem trajiciendum se se accingit. Sed cum Romanus exercitus in unum collectus eum insequeretur, ipse saluti suæ metuens, conscenso Elephanto amnem trajecit. Eorum verò qui circa illum erant ingens multitudo, Euphratis fluentis obruta est. Quos ille aquis suffocatos cum accepisset, inde abscessit. Chosroes igitur cum has ultimas pœnas pro contumeliis quibus Romanum Imperium affecerat perfolvisset, unà cum iis qui evaserant, in Orientis partes profectus est, ubi pactas habebat inducias ne quisquam ipsum aggrediretur. At Justinianus cum universo exercitu Romano in Persidem ingressus, totum hiemis tempus ibi transegit, nemine profusus illi molestiam exhibente. Sub æstivum autem solstitium reversus est, & cum summa felicitate ac gloria, circa utriusque Imperii confinia æstatem exegit.

Αὐτὸν ἐγκαθέρων, ἀνεκλιόεραν ὅτις ἐαυτοῦ
 Περσέφης ἔκτος ἡγεμένε. ἔτ' ἔτι μὴ
 σὺ τοῖς ἀμφ' αὐτὸν μεγάλων χειμάτων
 κ' λαφύρων ἐγκρατὴς γρόμει, τὰ τε σαρ-
 οφόρα τῶν ζώων σὺ κ' αὐτοῖς φοβίους φέ-
 ρων, ἐν οἷς κ' τὸ χοςρέγε σεβασὸν πύε, ὁ δὲ
 καθεῖσθαι, ἀειλαυγὴ μὲν τὸ πρῶτον στρα-
 πέδον παιανίζων. ἀφικνεῖται ὁ αὐτὸς ὅτι
 κείε ἀμφοὶ τὰς Πηλυχίνας ὄρεας, κ' ἡ δὲ
 λυδένιας ἐν τῶν ζῶων τάξεων, μίτε χος-
 ρέγε μάχης ἀρξάνη, μίτε μὴν αὐτὸν. ἡ
 νων δ' ἐτινων ἀκροδολισμῶν γρομίνων, ἡ ἐτα-
 γε εἰς πρὸς ἕνα σὺν ἐπλακῆ ἔξ ἀμφοῶν τῶν
 στρατοπέδων ὅπερ εἰώθη γίνεσθαι. ἡ ἐτα-
 πολλα τῆνυκλιὸ χοςρέγης ἀνάβιας, πρὸς
 τομαχίαν παρεσκευάζετ. κ' δύοῖν στρα-
 πέδων τοῖς ῥωμαίοις γρομίνων, ἐπεισὶν ἀ-
 εἰ τῶν νυκλιῶν, τοῖς ἀμφοὶ τὸ βόρειον μέγε-
 ῶν ὑποχωρησάντων τῶν αἰφνιδίω τε ἔ-
 κήτω, πλησιαζέσθαι μελίην ἔπεισιν τῆν
 ἀφυλάκῳ ἔ- ἐρήμη πολίτων καθεστῶν
 πᾶσαν πυρπολήσας, πρὸς τὴν διάβασιν
 εὐφράτη παρεσκευάζετο ποταμῶ. ὡς ὁ
 λιδ' ἐν τὸς ράτ' ἔμα τῶν ῥωμαίων ἐπέλο, ἀ-
 σασ ἀεὶ τῆς ἐαυτῶ σῶθειας, αὐτὸς μὲν ἐ-
 φανί Πηλίας, τὸν ποταμὸν ἐπεραυῖθη. τῶ
 δ' ἐ ἀμφ' αὐτὸν πολὺ πλῆθ' ἔ- τοῖς τῶ πο-
 μῶ ράμασιν ἐκηδύθη. ἐς ἀποπνίγῳ
 λαβῶν, ἀπιῶν ὄχετ. χοςρέγης μὲν ἐν τῶ
 τῶ ὑσάτῳ πονίῳ τῆς ἐς ῥωμαίους τοσῶ-
 τῆς παργνίας καλαθεῖς, σὺ κ' τοῖς ἀεὶ
 θεῖσι, τὰ ἐῶα καλειλήφ, ἐνθα τὴν ὀρεγ-
 εἶαν εἶχεν, ὡς ἀν' μήτις αὐτῶ Πηιο. ὁ δ' ἐ
 ἰεσβιανός, ἐσεβίων σὺν παντὶ τῶ στρα-
 τῆν πρῶτον Πηικραεῖαν, ὄλλω τὴν χειμᾶ-
 δῶραν αὐτῶ δὴγαγε, μηδενὸς παντάπασιν
 ὀνοχλήσανη. ἐπανῆκε μὴν ἐν ἀμφοὶ
 νὰς προπάς, ἐδὲν ὅλωσ' ἀποβαλὼν τῶ
 κ' σὺν ἑπαθεῖα, κ' κλέε πολλῶ παρ' αὐτῶ
 ἐθέρειζε τὰ μετόρεα.

tigerunt, quæ utramq; urbem non mediocriter commoverunt, & in maximas turbas conjecerunt: Initium quidem fortita ex zelo Dei, finem verò prorsus Deo dignum confecuta. De quibus jam aggrediar dicere.

CAP. XVIII.

De motu adversus sceleratum Anatolium.

ERAT tunc Antiochia Anatolius quidam, vir initio quidem unus ex plebe, & ex sellulariis opificibus; sed qui postea ad Magistratus & ad alia munera nescio quo modo irreperat. In ea igitur urbe degens, quæ tum habebat negotia administrabat. Ex quo factum est, ut maximam familiaritatem contraheret cum Gregorio illius urbis Antistite. Quippe illum adibat frequentissimè, partim ut cum eo colloqueretur, partim ut ex crebra ejusdem conluctudine majorem sibi auctoritatem conciliaret. Hic aliquando diis sacrificasse deprehensus est. Cumque eo nomine in judicium vocatus esset, inventus est sceleratus ac præstigiator, & innumeris flagitiis cooperatus. Verùm Comitem Orientis corrupit pecuniâ, parumque abfuit quin dimitteretur unâ cum focis: habebat enim alios ejusdem farina homines, qui simul cum ipso comprehensi fuerant: nisi populus insurgens, gravi seditione excitata id consilium discussisset. Sed & contra ipsum Antistitem vociferabantur, eum quoq; illius consilii participem esse clamantes. Turbulentus etiam atque exitialis quidam demon nonnullis persuaserat, eum detestandis sacrificiis unâ cum Anatolio interfuisse. Hac de causâ Gregorius in extremum discrimen adductus est, cum populus gravissimas in illum impressiones fecisset. Atq; hæc suspicio tantopere increvit, ut Tiberius quoq; Imperator ex ipsius Anatolii ore veritatem discere voluerit. Jussit igitur ut Anatolius cum focis ad urbem Regiam confestim perduceretur. Quo comperto, Anatolius ad imaginem Deiparæ quæ fune appensa erat in carcere, procurrens manibus post tergum circumplicatis, supplicis atque orantis speciem palam exhibuit. At illa hominem detestata, & sceleratum Deique hostem coarguens, faciem suam penitus retrò avertit: spectaculo plane horrendo, & sempiterna memoria digno, quod ab universis,

A ἄπερ ἀμφοτέρως ἀνείραξε καὶ ἐς μεγίστην θορύβον ἐξέβαλε χευσσε, τὴν ἀφορμὴν ἐν τῇ Ζήλῃ λαχόντα, καὶ πέρας θεοπρεπῆς δέξασθαι, ἀκλίεζων ἀρχομαι.

Κεφ. ιη΄.

Περί τῆς ἐπινασάσεως, ἡ καὶ ἡ ἐναγῆ ἀνατόλιου.

AΝΑΤΟΛΙΟΣ τις, πρῶτα μὲν εἰς τὴν πόλιν ἑλθὼν τε καὶ Ἐπιδικεῖων κατὰ μέρος, ὡς ἔργον ἢ δὲ χαῖς τε καὶ ἑτέροις πρᾶγμασι πρὸς αὐτὸν οἰδ' ὅπως ἐπεσφρήσας ἐαυτὸν, ἀνατὼν τῶν πολιῶν τὴν διάβασιν εἶχεν. ἔνθα καὶ διὰ τὴν ἐν χερσὶ πρᾶγμαλα δὲ ὦν καὶ συνήθη μάλισα γρηγορίῳ γεγόνει τῶ τῆς αὐτοῦ πύλεως παρὰ τὸν συγγά τε πρὸς αὐτὸν ἐφορῶν τὰ μὲν καὶ πρᾶγμαλα διαλεξάμενος. τὰ δὲ καὶ μείζων δυνάμιν ἐν τῆς πρὸς αὐτὸν ἀρχιεπίσκοπος μὲν μὲν. ἔδει Ἐπιθυσιῶν ἡλῶν καὶ πρὸς ἐνδύνας κληθεῖς, ἐφορᾶν δὲ Ζαχαρίας καὶ γόνος, ἔ μνημοῖς ἀποπήμασι ἐνελεμῆν. ἔξω νεῖται ἢ τὸν τῆς ἐπίσκοπος ἡγεμῶν καὶ μικρῶν ἀνὰ φείδη σὺν τοῖς ἀμφοῖν αὐτοῖς εἶχε γὰρ καὶ ἑτέροις ὁμοθεσίαις, οἱ συνήθησαν εἰ μὴ γε ὁλεως ἀνασας, καὶ πάντα κληθεῖς τὸ σκέμμα δέελυσεν. ἐπεβόων ἢ καὶ τὴν ἱερέως φάσκοντες καὶ αὐτὸν κοινοῦσαι τὴν βουλὴν μάλισα. ταραξίας δέ τις καὶ ἀλήθειαν δαίμων ἀνέπεισεν ὄντως, ὡς καὶ θυσιῶν σὺν ἀνατολίῳ παρενέβαλεν. ἐν δὲ τῶν καὶ πρὸς ἐξαίον ἡλθε κιδύνη γρηγορίῳ, ἐφορᾶν μὲν γάλων καὶ αὐτὰ πρὸς τὴν δήμε γρηγορίῳ. καὶ τοσούτον ἦρθη τὰ τῆς ἑπινασίας, ὡς καὶ βασιλέα τιβέρειον ζήτησαι τὴν ἀλήθειαν διὰ τῆς ἀνατολίας φωνῆς ἐκμαθεῖν. καὶ δὲ τὸν καὶ ἀνατόλιον καὶ οὐδὲν ἀμφοῖν αὐτὸν τὴν βασιλέως τάχιστα καταλαβεῖν. ἄπερ ἐργασίας ἀνατόλιῳ, ἐπὶ τῶν εἰκόνων τῆς θεοτόκου καὶ τὴν εἰρήλῳ καλωδίῳ αἰωρημένης, ἐνοσημῶν, ἔ ὀπίσω τὰ χεῖρας ἀεισεβείας, τὸν ἐκ τῶν ὄντων καὶ δέο μὲν ἀπήγειλεν. ἢ ἢ μυσταγθεῖσα ἔ τὸν ἐναγῆ καὶ θεομισθὴ διελέγχεσθαι, τέλειον ἐν τῶν παλιν μέλεισραφῆ, βασιμα φελκῶδες, καὶ τῆς αἰετῆς ἀξίον ὅπερ ἔδει

πάντων τῶν τε ἐμφορευίων, τῶν τε αὐτῶν
 φυλακῆν αὐτῶν καὶ τῶν ἀμφ' αὐτὸν πεπεσυσμέ-
 νων ὄραθεν, τοῖς πᾶσι διηγήθη. ὡρᾶθη ὃ
 καὶ ὑπαρποι τῶν πιστῶν, παρατεύχασα καὶ τὴν
 ἀλάστορον, Φάσκασα τε τῶ ἀυτῆς ἡψὸν τὸν
 ἀναβλῶν ἐνυβείσαι, ὡς ὃ καὶ τῶν βασιλέως
 ἠχθη, πᾶσαν τε αἰκίας ὑπεροβλῶν ὑπο-
 ρας, εἰδὲν ὅλως καὶ τὴν ἱερέως ἔχεν εἰπεῖν, μη-
 ζῶν κακείσε θορύβων, καὶ πανδήμω εἰσεως
 αἰσθητῆ πόλεις τῶν ἀμφ' αὐτὸν γέγονεν.
 ἐπίων γὰρ αὐτῶν ψῆφον δεξαμένην ἔξοσρακί-
 ζεσαν, ἐμὴν ἀναρῶσαν, θεώτινι ζήλω πυ-
 ρωθεὶς ὁ δῆμος, ἀπαντα διεῖραπεν, ἀγρι-
 αίων τε καὶ χαλεπαίων. ἔτις μὲν ἔξοσρακι-
 δεύσε ἀναρπάσας, ἀκαλίω τε ἐμειβάσας,
 πυρρῶν παρῆδωκε, ἔδῃ καὶ τῶν ψῆφον
 ἔξενέγκαι. καλεβόων ὃ βασιλέως καὶ δι-
 τυχῆ τῆς ἱερέως, ὡς τῶν πῖνι παρῆδον-
 τῶν, διὰ καὶ διαχρησάσθαι τὸν διτύχιον ἐμελλον,
 καὶ τῆς τῆν ζήτησιν ἐμπεπεσυσμένως, πάντη
 παρῆδοντες, καὶ τῆς ἀνεροδυνάμιοι, εἰ μὴ γε
 καὶ πάντων σωτῆρα παρῆδοντα, ἐκείως μὲν ἐκ
 τῶν ζήλων ἀνῆρασε, τὸν δὲ θυμὸν ἔτοσῆ-
 τε καὶ ἀκαλῶ σμικρὸν κατήνωσε, μηδένος ἐκ
 χεῖρῶν ἀποπήματι. ἡρομένε, καὶ αὐτὸς ὃ ἀ-
 ναβλῶν θεοῖς παρῆδοντες τὸ ἀμφιδέα-
 τῶν παρῆδοντες, καὶ παρῆδοντες τὸ σῶμα παρῆ-
 ραχθεὶς, ὑστερον ἀνεσπολοπίδην, εἰδὲν ἔτος
 τῶν ἐπιπῶντα ποινῶν λύσαν διεῖραπεν. λύκοι
 γὰρ τὸ μισροὺν αὐτῶν σῶμα κατὰ γαγόντες, ἐχ-
 ἱσροθητῶν πᾶσι παρῆδοντες θορόνω διενείμαντο. ἦν
 δέ τις τῶν παρῆδοντες ἡμῶν, ὃς καὶ παρῆδοντες ταῦτα ἡρομένε
 εἶπε κατὰ ὑπνῶν ἰδεῖν, ὡς ἡ καὶ ἀναβλῶν ψῆ-
 φου καὶ τῶν ἀμφ' αὐτὸν, τῶ δῆμῳ εἰδοθῆ καὶ
 μέγας δέ τις τῶν βασιλικῶν οἰκῶν παρῆδοντες
 ἡρομένε μάλα τῶ ἀναβλῶν ὑπερασπίζων,
 ἐρηκτῶν θεάσασθαι τὴν θεοσκοπὸν λέγεσαν, μέχει
 πῶ ἀνέλεχθαι ἀναβλῶν, ἔτος ἐς αὐτὴν τε καὶ
 τῶν αὐτῆς παῖδα ἐνυβείσαι. ἔταῦτα
 μὲν, ἐληξεν ὡς εἶ.

Atam qui in carcere inclusi detineban-
 tur, quam iis quibus Anatolii & socior-
 um custodia comissa erat, visum, o-
 mnibus renuntiatum est. Apparuit eti-
 am interdum Deipara nonnullis Fide-
 lium, incitans eos adversus pestem il-
 lam; & filium suum ab Anatolio con-
 tumelia affectum esse dicens. Ubi ve-
 ro Constantinopolim perductus est, &
 gravissimis tormentis exeruciat, ad-
 versus Gregorium Episcopum nihil
 prorsus habuit quod diceret, majorum
 adhuc motuum & publicæ seditionis
 ipse unâ cum sociis, in caute auctôr
 exstitit. Nam cum nonnullos eorum
 in exilium mittendos esse, non autem
 capite plectendos pronuntiatum fuis-
 set, populus divino quodam zelo suc-
 census cuncta permisit, indignatio-
 ne percitus & efferatus. Cumque eos
 qui exilio damnati fuerant corripisset,
 lembo impositos, injecto igne vivos
 concremavit, populo hanc in illos fe-
 rente sententiam. Contra Imperato-
 rem quoque, & contra Eutyrium ipso-
 rum Episcopum vociferabantur, tan-
 quam fidei proditores; paratique erant
 Eutyrium interficere, & eos quibus
 causæ hujus cognitio madata fuerat;
 quos ubique circumeundo investiga-
 bant: nisi divina providentia omnium
 conservatrix, istos quidem ex quæren-
 tium manibus eripisset; tantæ verò
 multitudinis furorem paulatim sedas-
 set, ita ut nullum atrox facinus populari
 violentia perpetratum sit. Potro ipse
 Anatolius in amphitheatro bestiis ob-
 jectus, & ab iisdem laniatus, postea
 cruci suffixus est. Sed ne sic quidem
 suppliciorum quæ hac in vita sensit, fi-
 nem est sortitus. Lupi enim impurum
 ejus corpus cum ex cruce detraxissent,
 quod quidem nunquam antea visum
 fuerat, vorandum inter se diviserunt.
 Quidam etiam ex nostris, antequam
 hæc fierent, affirmavit, vidisse se in
 somnis, quemadmodum adversus Ana-
 tolium ejusque socios sententia à po-
 pulo lata esset. Ad hæc illustris quidam
 Imperialium domuum Præpositus, qui
 Anatolium acerrime defendebat, vi-
 sam sibi dixit esse Deiparam dicentem,
 quo usque tandem defenderet Anato-
 lium, qui tum ipsi, tum Filio ipsius, tan-
 tam contumeliam irrogasset. Et hæc
 quidem ejusmodi exitum habuerunt.

τὰ σαγενδυθέλια αἰχμάλωτα ὀλοκλήρες
νήσους κ' πόλεις, ἀγρούς τε ἐρημωθέντας πρὸ χρο-
νῶ ἔξοικῆσαι, τὴν τε γλῶσσοι ἐνεργὸν καλασῆ-
σαδὲ πάντη πρὸς τὴν ἀγεωργίαν ἔσαν, στρα-
τόπεδά τε ἐξ αὐτῶν συστῆναι πολυάνδρα κ' ἰ-
τῶν ἄλλων ἐθνῶν μάλα γυνικῶς τε καὶ ἀν-
δρείως ἀγωνισάμενα. πληρωθῆναι δὲ καὶ πᾶ-
σι ἐστία τὰς οἰκείκας χρείας, ἐς τὸ κεφῶτα-
τον τῶν ἀνδραπόδων ἐκ ποιημένων.

Κεφ. κ'.

Ὡς δὲ χροσέλις κ' ἀδδαρμάνη τὸς παρῶν στρατηγῶν
ἐπέκτισσε μαυρείου.

ΣΥΝΑΝΕΠΛΑΞΗ ἢ καὶ τοῖς ἀείροις πρῶτων, **B**
πρὸς τε ταμχοσρόν κ' ἀδδαρμάνη μὲν
ἀξιολόγως στρατῶν ἐπιστρατεύσασιν καὶ ὅπως
μὲν, ὅτι, καὶ ὅπῃ πρὸς πρῶτον, ἄλλοι γε-
φύλων, ἢ καὶ πρὸς ἡμῶν ἰσως ἐν ἐτέρῳ λελέ-
ξθαι πόνω, τὴν παρὰ τὴν πραγματείας ἕτερα
μάστιχα καὶ επαγγελλομένης. πῶς δ' ἐν
ὅμως κ' τὴν πρῶτον ἀδδαρμάνη, ὅτι
ἀνδρεία ἔρωμαίων στρατῶν, εὐλαβεία ἢ μόνη,
καὶ τῆς θεῶν πίστεως στρατηγῶν. Φθὺν δὲ καὶ
ὁ ἀδδαρμάνης καλακρόν ἐν τῇ μάχῃ
πρῶτος, καὶ πολλὰς τῶν οἰκείων δόξαλων.
καὶ ταῦτα ἀλαμυροῦ καλακρόν, **C**
ὅς τῶν σκηνητῶν ἠγάγετο βαρβάρων, καὶ τὸν εὐ-
φράτῳ ἐχ' ἐλομένως διαβῆναι πόσιμον,
καὶ συμμαχῆσαι τῷ μαυρείῳ κ' τῶν ἀπε-
ναλίας σκηνητῶν βαρβάρων. ἀκαλαγώνισαι
πρὸς τοῖς ἄλλοις διὰ τὴν τῶν ἰππέων ὠκυτότητα,
ἔτε καλαμυροῦ καλακρόν εἰς ἐγκλεισθεῖν,
κ' ὅτι ἀπεναλίας ἐν ταῖς ὑπαλώγαις παρ-
φθάνοντες. καὶ θεοδώριχος ὅς τῶν σκυθικῶν
ἐθνῶν ἠγάγετο, εἰς ἐνὶ ὄσ βέλους γενομένης, σὺν
ἢ καὶ τοῖς ἀμφ' αὐτὸν πεφθυγότ.

Κεφ. κα'.

Πεὶ δὲ μπουσάλων σημείων ἢ βασιλείαν μαυρείου.

ΓΕΓΟΝΑΣΙ ἢ καὶ θεοσημεΐα τὴν βασιλείαν
αὐτῶν παρὰ τὸν θεόν. πρῶτον γὰρ τῶν νυκ-
τῶν, ἐπιθυμιῶν γε αὐτῶν τῶν ἀνακτόρων ἐ-
στῶν ἐξ οἴκου τῆς ἀγίας καὶ πανάγνης παρ-
θένης καὶ θεολόγου μαρτίας, ὅς πρὸς τῶν θεο-
πολιτῶν ἰερωνυμῶν παρὰ τὸν θεόν, τὸ ἀμ-
φὶ τὴν ἰερὴν τεράπειαν παρὰ τὸν θεόν πυ-
ροφλέγον γέγονεν, ὡς καὶ πρὸς ἐκπληξιν
κ' θάμβου ἐλθεῖν τὸν μαυρείου, καὶ δεῖσαι

A quos ex Perside abduxerat, integras in-
fulas & urbes, atque agros jam pridem
desertos incolerent, & terram quæ
prius inculca erat, fecundam redde-
rent: utque ex illis ingentes exercitus
conscripti fuerint, qui postea contra
alias barbarorum gentes strenue ac for-
titer depugnarunt: denique ut singulae
domus haberent, qui servilia munera
implerent, cum servi ac mancipia vilif-
simo pretio compararentur.

CAP. XX.

Quomodo Mauricius Tamchofroem & Addar-
manem, Persarum duces devicerit.

CONFLIXIT etiam cum præstan-
tissimis Ducibus Persarum, Tam-
chofroem scilicet & Addarmane, qui
cum ingenti exercitu in fines Roma-
norum irruerant. Quid autem ge-
stum sit & quonam modo, quibusque in
locis, scribant alii: aut à nobis fortas-
se in alio opere exponetur. Præsens e-
nim opus longe aliarum rerum narra-
tionem pollicetur. Cecidit nihilomi-
nus in ea pugna Tamchofroes, non
exercitus Romani fortitudine, sed Du-
cis eorum religione & in Deum fide.
Addarmes verò, ingenti clade acce-
pta & multis suorum amissis, conten-
tissime fugit: Idque tametsi Alamunda-
rus Saracenorum Dux prodidisset, nec
Euphratem amnem trajicere, & Mau-
ricio adversus Saracenos qui in hostium
acie erant, suppetias ferre voluisset.
Nam Saraceni, ab aliis superari non
possunt propter equorum pernicitia-
tem. Quippe qui nec comprehendi
possint, sicubi conclusi fuerint, & re-
trocedentes hostem longe antever-
tant. Tametsi etiam Theodoricus Scy-
thicarum gentium dux, ne primum
quidem telorum jactum sustinuisset,
sed cum suis omnibus fugam arri-
pisset.

CAP. XXI.

De signis quæ Mauricio Imperium porten-
derunt.

SIGNA quoque divinitus ostensa sunt,
quæ Imperium eidem Mauricio præ-
nuntiarent. Nocte n. intempesta, cum
intra sanctuarium Ecclesiæ sanctæ & in-
temerate virginis ac Deiparæ Mariæ,
quam Antiocheni Ecclesiam Justiniani
vocant, incensum offerret, velum alta-
ris conflagrare visum est, adeo ut Mau-
ricius ipse admiratione percelleretur,

ac visum reformidaret. Cui adflans Gregorius ejus loci Episcopus, divinum quiddam id esse dixit, & summa quaedam atque eximia ei significari. Apparuit etiam illi in Oriente vigilantem Christus Deus, petens ab eo ut ipsum ulcisceretur. Quo quidem signo manifestè Imperium designabatur. A quo enim alio quam ab Imperatore, eoque religiosissimo ipsius cultore, id postulasset. Alia præterea memorabilia & historiâ in primis digna, parentes ejus mihi retulerunt, cum ego de his rebus eos percontarer. Nam pater quidem ejus mihi affirmavit, se eo tempore quo conceptus est, vitam maximam in somnis vidisse è cubili suo exortam, ex qua multa ac pulcherrimæ uxæ dependent. Mater verò narravit, terram partus sui tempore novum quendam atque insolitum odorem spirasse. Sæpe item eam quæ vulgo Empusa dicitur, infantem absportasse, tanquam eum devoraturam: nullum tamen ei detrimentum afferre potuisse. Denique Symeones qui juxta urbem Antiochiam super columna stans vitam exegit: vir ad res gerendas aptissimus, & cunctis divinis virtutibus insignis, multa & dixit & fecit, quæ Imperium Mauricio nuntiabant. De quo vito opportunius in sequente libro dicturi sumus.

CAP. XXII.

De nuncupatione Mauricii & Augustæ.

CÆTERUM Mauricius ad Imperium evectus est, cum Tiberius extremum jam spiritum duceret, eique filiam suam Augustam, & dotis loco imperium tradidisset. Et hic quidem brevi admodum tempore imperavit. Ob ea tamen quæ gessit bona, immortalam nominis sui memoriam dereliquit. Neque enim oratione comprehendibile possunt. Præstantissimam porro hæreditatem Tiberius reliquit Republicæ, nuncupationem Mauricii. Cui quidem etiam nomina sua distribuit. Ipsum enim Mauricium, Tiberium: Augustam verò ejusdem uxorem, Constantinam cognominavit. Quid autem ab illis gestum sit, sequens liber, Deo juvante, ostendet.

Ατὸ ὄραμα ᾧ παρεστὼς γρηγορεῖ· ὅτις πάλαι ὡς δὲ χερσὶς, εἶπεν, θάσασμα πικρὸν χρῆμα, καὶ μέγιστα καὶ ἐξοχὰ μὲν ἄλλοι ἐφάνη ὅ οἱ κτ' τὴν ἰώαν καὶ χερσὸς ὁ δὲ περικδικισιν ζητήσῃ, ἵπτε ἀντικεῖς βασιλεὺς ἐδήλω. ὡδ' ἄτιν· γδ' ἂν ἡ ὡδ' βασιλεὺς ἔτας ἐς αὐτὸν δὲ σέβεις τὰ τοιαῦτα ἐζητήσῃ ἀξιόλογα ἢ καὶ ἰσοεῖας ἀξία πυνθαι μὲν μοι περὶ τέτων, καὶ οἱ ἐς φῶς αὐτὸν ὡδ' γόνιες διηγήσαντο. ὁ μὲν γδ' φύσας, ἐστὶν ἀμπελον μεγίστην ὄναρ ἰδῆν, κτ' τὸν καιρὸν τῆς αὐτὸς συλλήψεως ἐκ τῆς (Φερίρας κατὰ) ἐκφύσαι, καὶ βότρυς παμπληθεῖς καὶ ἄλλοι αὐτῆς ἠωρήσῃ. ἡ δὲ γε μητὴρ αὐτοῦ ἐφασκε τὴν δπότεξιν, διώδιαν ἕξιν τε καὶ παρὰ λαμβρήν τὴν γλῶ ἀναθυμιάσαι. ὡδ' ἄτιν κτ' ἢ τὴν γεγομῆν ἔμπροσθεν μετὰ τὸν τὸ βρέφ' ὡς πρὸ βρώξισαν μὴ οἶαν ὅ γρ' ὡδ' τὸ το λυμῆναδ'. καὶ συμεωνίς ὅ ἀγ' ἔθ' δεσπόλεως τὴν Ἰπ' κίον· ἑσάν πινυμ' ὡδ' ἀπὸ πσακλικῶτα, καὶ πσας ταῖς ἐν θεοῖς δὲ ἑαῖς Ἰπ' σην· ὡδ' ἄτιν ἕτε καὶ ὡδ' πρᾶξε, τὴν βασιλεῖον αὐτῶν ἠνύονα. περὶ ἑ τὰ πρὸ σφοδρα ἡ ἐξῆς ἰσοεῖα διαλέξε).

Κεφ. κβ.

Περί τῆς ἀναγερέσεως μαυρικίου καὶ αὐγῆς.

ΟΔὲ γε μαυεῖν, πρὸς τὴν βασιλείαν ἀφ' ἰτιβείας πρὸς ταῖς ἐχάταις ἀνοπνοαῖς τυγχάνον, καὶ τὴν παῖδα ἀνύσαν, καὶ τὴν βασιλείαν ἀνὴ Φερνῆς τῶ παρὰ δόν, αὐτῶ ὀλιγοσὸν μὴ βιώσαν, ἐκ τῆ βασιλεία χέρνον, ἀθ' ἀνάστον ὅ μνημον καταλειποτό· ἐφ' οἷς πέπραχεν ἀγαθὸς ὡδ' ἔγδ' λόγῳ φεληνηπέον ἀεισον ὅ καὶ τὸ πῶ ληευμαὶ κληρον κατὰ λέλοιπεν ὅ τίς ἐστὶ τὴν μαυεῖν ἀνάρρησιν ὡδ' διένεμε καὶ τὰς αὐτῶ προσηγορίας, τὸν μὲν μαυεῖν, τὸν εἰον τὴν ὅ αὐγῆσαν, κωνσταντῖναν προστάτην, τίς ὅ αὐτοῖς πέπρακ' ὅ θείας συναμειβόμενος ῥοπῆς, ἡ ἐξῆς ἰσορία δηλώσῃ.

Κεφ. κγ΄.

Περί χρόνων ἀναγραφῆς ἀπὸ Ἰουστίνου τῆς μίχης μαυρικίης.

Ὡς ἀν' ἡ καὶ ὁ χρόνοι συν' πάσῃ ἀκριβείᾳ ἀναγραφῆεν, ἴσῃον, ὡς βασιλευσάντων Ἰουστίνου ὀνόματι, κατ' ἑαυτὸν μὲν ἔτη δυοκαίδεκα πρὸς μηνὶ δέκα καὶ ἡμισυ. συν' τιβέριω δ' ἔτη τέσσαρα, μῆνας ἑνδέκα. τὰ δὲ πάντα ἔτη, δέξαι καὶ δέκα πρὸς μηνὶ ἐννέα καὶ ἡμισυ. ἐβασίλευσε δ' ἡ καὶ τιβέριος κατ' ἑαυτὸν τε, ἔτη τέσσαρα· ὡς συνάγεσθαι ἀπὸ ῥωμαίων μέχρι τῆς ἀναρρήσεως μαυρικίης τιβέριος, ὡς τὰ πρὸς τὰς ἐπιπέδους τὰτε παρ' ἡμῶν δὲ δηλώσασιν ἔτη.

Κεφ. κδ΄.

Περί τῆς κατ' αἰρῶν ἰσοείας μέχρι τῆς σελουμίνης.

Σὺν θεῷ δ' ἡμῶν καὶ τὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἰσοείας ἐσυσωπῆως ἀπόκειται διὰ τῆς ἰσορρομίας. μέχρι μὲν κωνσταντίνου ἐσσεύω τὸ παμφίλον. δέξαι καὶ θεοδοσίω τῷ νέῳ, θεοδωρίτῳ σωζομένῳ τε καὶ σωκρατῆ, καὶ ὃν ὁ παρῶν ἡμῶν δέξαι ἐξέλεξε πέντε. καὶ ἡ δευτέρα δ' ἡ καὶ ἡ τρίτη ἰσοεία κατ' εἰρημοντοῖς φιλοπόνοις διασάξαι, μωσῆος μὲν ἀρχαίᾳ ἰσοείας καὶ συγγραφῆς ὡς τοῖς τὰ πρὸς τῶν σωμαγαγῶν σαφῶς ἀποδείκναι, τὰ ἀπ' ἀρχῆς κόσμου ἀληθῶς γράψαι, δέξαι ὡν ἐπισημάνων τὸ θεῶν μεμάθηκεν ἀνά τὸ σπᾶσθαι, καὶ ὡν ὁ μὲν αὐτὸν τὴν ἡμέτεραν πρὸς ὁδοποιεῖντες θρησκείαν διὰ τῆς θείας ἀπειθέως γραφῆς. πολλῶν δὲ καὶ ἰωσήφου ἔγραψεν ἰσοείαν, χρεῖσθαι ἐς ἀπάνη ταυγαυσαν. ὅσα δὲ εἴτε μυθώδη, εἴτε μὲν τῶν ἀληθῶν γεγονῆνται, ἐλλήνων τε καὶ τῶν ἀρχαίων βαρβάρων πρὸς ἑαυτοὺς τε καὶ πρὸς ἄλλους διαγωνισομένων, ἢ εἴ τι καὶ ἄλλο δέξαι ἐργασθῆναι ἐξ ὅσων ἀνθρώπων ἰσορρομίας εἶναι, χάρων τε γέγραπται, καὶ θεοπόμπῃ καὶ ἐφόρῳ, καὶ ἄλλοις

A

CAP. XXIII.

Computatio temporum, à Justino Juniore usque ad Mauricum.

PROUT tempora accuratissime distinguantur, sciendum est Justinum Juniozem solum quidem imperasse annis duodecim, & mensibus decem cum dimidio: cum Tiberio autem collega, annis tribus ac mensibus undecim. Fiunt itaq; in univertsum anni Imperii Justini sedecim cum mensibus novem ac dimidio. Tiberius verò imperavit solus annis quatuor. Quare à Romulo usq; ad nuncupationem augustam Mauricii Tiberii, colliguntur anni .... sicut tum Superiora, tum præfens temporum descriptio declaravit.

CAP. XXIV.

De serie historiarum, quæ ad nostra usque tempora servata est.

ET Ecclesiastica quidem historia, Deo dante, in unum corpus digesta, ad nos pervenit, studio atque industria optimorum Scriptorum. Ad Constantini quidem usque tempora, studio atq; opera Eusebii, cognomento Pamphili. A Constantini autem Imperio, usq; ad principatum Theodosii Junioris, studio atq; industria Theodorigi, Sozomeni ac Socratis: Per ea denique quæ nos in præfenti opere collegimus. Antiquior autem historia, tam sacra, quam profana, ipsa quoq; à viris studiosis atque industriis per ordinem temporum digesta habetur. Moses enim, qui primus historiam scribere aggressus est, sicut ab illis qui hujusmodi res collegerunt certissime demonstratum est: res ab ipso mundi exordio gestas verissime conscripsit, sicut à Deo didicerat, quocum in monte Sina fuerat collocutus. Alii deinde cum secuti, religioni nostræ viam munientes, ea quæ subsequuta sunt, sacris voluminibus exposuerunt. Sed & Josephus copiosam nobis reliquit historiam, eamque utilem profus ac fructuosam. Quæ verò vel fabulosa sunt, vel re ipsa acciderunt inter Græcos ac præcos barbaros, dum Græci inter se ipsi, aut adversus Barbaros decertarent; aut si quid aliud gestum est ab eo tempore, ex quo illi homines primùm exstitisse acceperant: Charax & Theopompus atque Ephorus, & innumerabiles alii

Kkk

perferipserunt. Romanorum verò res gestas, quæ totius prope terrarum orbis historiam complectuntur, & quæcunque vel ipsi inter se mutuò divisi, vel contra alios egerunt, Dionysius Halicarnassæus scriptis prodidit, exorsus à populis qui Aborigines dicebantur, & ad Pyrrhum usque Epirotatum regem historiam profecutus. Ab eo tempore Polybius Megalopolitanus usque ad expugnationem Carthaginis opus suum perduxit. Quæ omnia Apianus summa perspicuitate distinxit, & singula in unum corpus congescit, tamen si diversis temporibus gesta essent. Ea verò quæ post illorum quos dixi, historiam gesta sunt, Diodorus Siculus & Dio Cassius litteris mandarunt. Quorum ille usque ad Julii Cæsaris tempora, hic verò usque ad principatum Antonini ejus qui ex urbe Emesa oriundus fuit, historiam suam deduxit. Herodianus quoque eorundem temporum scriptor, cuncta nobis usque ad obitum Imperatoris Maximi commemoravit. A Philippo autem Imperatore qui Gordiano successit, usque ad Odenathum Palmyrenum, & ignominiosam Valeriani expeditionem contra Persas, res gestas conscripsit Nicostratus Sophista Trapezuntius. Multa quoque iisdem de rebus scripsit Dexippus, qui à Scythicis bellis exorsus, finem scribendi fecit in principatu Claudii qui post Gallienum imperavit. Ea quoque quæ Carpi & aliarum barbararum gentes per Achiam, Thraciam atque Ioniam gessere, ab eodem Dexippo litteris mandata sunt. Eusebius præterea, ab Octaviani & Trajani ac Marci rebus gestis exorsus, usque ad obitum Imperatoris Carri provecus est. Sed & Arianus & Asinius Quadratus, de iisdem temporibus quædam scripserunt. Sequentium autem temporum historiam usque ad imperium Arcadii & Honorii, Zosimus elaboravit. Post illorum verò imperium res gestas Priscus rhetor & alii quidam litterarum monumentis prodiderunt. Quæ omnia ab Eustathio Epiphanienti scite admodum in compendium redacta sunt in duobus voluminibus: quorum prius usque ad annum duodecimum Imperii Anastasii, res gestas complectitur. Jam verò quæ ab Anastasii temporibus usque ad Imperatorem Justinianum gesta sunt, Procopius Rhetor nobis tradidit. Quæ au-

αναρίθμοις. αὐτῶν ῥωμαίων προῆξις πᾶσαν κοσμητικὴν ἰσορίαν ἐν αὐτοῖς ἀδελφαικῶς ἐκτελεῖται, ἢ εἴ τι ἄλλο γέγονεν, εἴτε ἐς αὐτῶν διαγεγεμένων, εἴτε καὶ ἑτέρων ἀποτόνων, πεπονηται, διουσιώμεν τῶ ἀνακτασασαῖ ἀπὸ τῶν λεγομένων ἀβοεργίων τῆ ἰσορίαν ἐλύσαντι μέχρι τῆ ἡπερώτα πύργου. Ἐξ ἐκείνης ἡ πολυεὶς τῶ μεγαλοπολιτικῆ καλαγαγόνι ἕως τῆς καρχηδόνι ἀλώσεως, ἀπερ ἀπιανὸς ἐυκρινῶς διέτεμεν, ἐλάττω προῆξις ἐν ἀγείρας, εἰ δὲ κατὰ διαφύρας γέγονε χρόνος καὶ τὰ μετ' ἐκείνης ὡσαύτως εἰργασμένα, διωδῶρα τε τῶ σικελιώτη πεποιήται, τὰ μέχρις ἰσλίας καίσαρος, καὶ τῶ τῶ κασιῶ, γράφαντι μέχρις ἀντωνίου ἑξ ἐμείσεως. ἐκτελεμένους ἡ τὰ τοιαῦτα ἐκτελεσθέντα, τὰ μέχρις τῆς μαξιμῆς τελευτήσεως, διηγεῖται νικουράτε τε τῆ σοφιστῆ τῆ ἐκ τεραπειά τῶ συζητήσαντι τὰ ἀπὸ φιλιπποῦ τῶ μὲν γορδιανὸν ἐκτελεῖται, ἕως οὐδ' ἀνακτασασαῖ παλμύρας, καὶ τῆς εὐαλεριανῆς πύργου πύργου αἰχμῆς ἀφίξεως. καὶ διεξίπτω ἡ πλείστα ἀπὸ τῶν πεπονηται, ἀπὸ μυθικῶν ἀπομνήμων, καὶ λήξαντες τὴν κλαυδίαν τῆ μὲν γαλιθῆνον βασιλείαν. ὅ σωμακείληται ἀπὸ τῶν κάρποι καὶ ἑτέρα βάρβαρα ἔθνη, καὶ τῶν ἐκ τῆ λαδά καὶ θράκην καὶ ἰωνίαν διαπορευομένων ἐπείαξαν. καμῆσεβι δὲ ἀπὸ οὐλαειανῆς καὶ μακρυλαβῶν, ἕως τῆς τελευτήσεως καὶ ἐκατήνησε. γέγραπται ἡ ἀπὸ τῶν χρόνων τῶν ἑνῶν δροιαῶν τε καὶ ἀσινῶν καθεστῶτων ἀπὸ τῶν ἐξῆς χρόνων ζωσίω ἰσόρηται μέχρις ὀνωρεῖ καὶ δεκαδίας, τῶν βασιλείων, καὶ ὅσα μετ' αὐτῶν σωμακείληται πλείστα τῶ ῥήτορι, καὶ ἑτέροις. ἀπερ ἀπαντα ἐν αὐτῶν τῶ ἐπιφανῆ ἐπιπέτη) πανάρετα ἐν δὲ τῶ τῶ χροσιν, ἐν μὴν ἕως ἀλώσεως ἰσλίας, τῶ ἑτέρω, ἕως δωδεκάτης ἔτους τῆς ἀναστασι βασιλείας. καὶ ἀποκρίνω δὲ τῶ ῥήτορι πεπονηται τὰ ἐξ ἐκείνης ἕως τῶν ἰουλιανῶν χρόνων. καὶ τὰ ἐχόμενα ἡ τῶν ἀγαθῶν τῶ ῥήτορι καὶ ἰωνίῃ ἐμῶ τε πόλιτι καὶ συζητῆ κατ' εἰρμὸν ἰσόρη), μέχρις τῆ

χοσρόης τῆς νέας ῥωμαϊκῆς φυγῆς, καὶ τῆς
εἰς τὴν αὐτὴ βασιλείαν ἀποκαταστάσεως.
μαυρικῆς μηδαμῶς πρὸς τὴν προῖξιν ἐλνύ-
σαν, ἡ ἀποδέξαμένη δὲ βασιλικῶς, καὶ
μάλις ἀτάχιστα εἰς τὴν βασιλείαν χεῖμασί
τε μεγάλους καὶ στρατιώμασι καὶ ἀγαθόν, ὅ-
τι εἰς μὴ πῶ ἐτυχον ἐκδεδωκότες. ὡς δὲ ὧν καὶ
ἡμεῖς τῆς ἀνώγει ἐπιρροῆς ἐνδραίας ἐν
τοῖς ἐφεξῆς τὰ πρὸς φορολογίᾳ.

tem deinceps subsecuta sunt, usque ad
Junioris Chofrois fugam ad Romanos,
& ejusdem restitutionem per Mauri-
cium: qui nihil cunctatus profugum
regali magnificentia excepit, & maxi-
mis sumptibus ac copiis in regnum
suum eum reduxit: scripserunt quidem
Agathias Rhetor & Joannes civis & co-
gnatus meus: nondum tamen histo-
rias suas in lucem ediderunt. Quibus
derebus nos quoque, si divina adfue-
rit clementia, ea quæ decet dicturi
sumus.

Τέλος τῆς ἐ. τόμου τῆς ἐκκλησιαστικῆς
ἱστορίας ἐναγρίαι.

Finis Libri quinti Ecclesiasticae histo-
riae Eusebii.

ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ ΕΝ ΤΩ ΕΚΤΩ ΤΟΜΩ
τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας ἐναγρίαι (Χολασικῆ).

- α. Περὶ τῆς γάμου μαυρικῆς καὶ ἀνυγίας.
- β. Περὶ ἀλαμεινδάρτη σαρακηνῶν καὶ τῆς ἑξ αὐτῶν ναυμάν.
- γ. Περὶ τῆς στρατηγίας ἰωάννου καὶ Φιλίππου, καὶ ὧν πεπεράχασιν.
- δ. Περὶ στρατηγίας περὶ τῶν ὄλων δρχῶν ἀκασίαι καὶ ἀρξέσεως.
- ε. Περὶ τῆς γερμανῶν εἰς τὴν τῶν ὄλων δρχῶν ἀκασίαι καὶ ἀρξέσεως.
- ς. Ὡς ὁ βασιλεὺς Φιλίππου πάλιν ἐξαπέσειλεν ὁ ὅτι στρατὸς τέτων ἔπαρ-
εδέξατο.
- ζ. Περὶ γρηγορίου τῆς θεαπόλεως, καὶ τῆς κατ' αὐτὴν γρομένης συκοφαντίας, καὶ
ὅπως τε ταύτῃ Ἰουδῆ διήλεγξεν.
- η. Ὡς πάλιν ἡ πόσις μὴ ἢ θεαπόλις ἐπαθεν.
- θ. Ὡς οἱ βάρβαροι θαρρήσαντες τῆ τῆ στρατῶν τῆ βασιλείως ἀποστάσι, τέ-
τοις πρὸς δαλόντες, ἡ γερμανῶν ἠτήθησαν.
- ι. Περὶ τῆς τῆ βασιλείως εἰς οὐδὲ ἀποστάσις Φιλανθρωπίας.
- ια. Ὡς γρηγορίου ὁ θεαπόλεως εἰς διαλλαγὰς ἐξαπέσειλε τῆ στρατῶν.
- ιβ. Δημογορία γρηγορίου πρὸς τὸν στρατῶν.
- ιγ. Ὡς μὴ τὸ δημογορησῶν γρηγορίου, μετέθεντο ταῖς γνώμας οἱ στρατῶν, καὶ
πάλιν δέχοντε Φιλίππου στρατῶν.
- ιδ. Περὶ τῆς ἀλώσεως μαρτυροπόλεως.
- ιε. Περὶ τῆς στρατηγίας κομνηνῶν, καὶ ἀλώσεως τῆ ὄκτας.
- ισ. Περὶ τῆς ἀναμρσεως ὀρμίσδης.
- ις. Περὶ τῆς πρὸς ἡμᾶς φυγῆς τῆ νέας χοσρόης.
- ιη. Ὡς ὁ βασιλεὺς γρηγορίου καὶ δομετιανὸν εἰς ἀπάνησιν χοσρόης ἐξαπέσειλεν.
- ιθ. Ὡς πάλιν τὴν δρχῶν πρὸς τῶν χοσρόης ἐλαδς, ῥωμαίων ἀνὴρ σωμαραμένον.
- κ. Ὡς κατ' ἐκεῖνο καιρῶν ἡ ἀγία μήτηρ τῆ γολανδῆς.
- κα. Περὶ ὧν ἐπεμψε χοσρόης ἀναθημάτων τῶ ἀγίῳ μάρτυρι σεργίῳ.
- κβ. Περὶ ναυμάν τῆ σαρακηνῶν.
- κγ. Περὶ τῆς τελδλῆς τῆ ὁ ἀγίους συμειῶν τῆ νέας φυλῆς.
- κδ. Περὶ τῆς τελδλῆς γρηγορίου ἐπισκόπου θεαπόλεως, καὶ ἀποκαταστάσεως
ἀναστάσις.